LKA

Mr.J.Rugienius
12230 Washburn St.,
Detroit,Mich. 48204
U.S.A.

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Nr. 16/940/. MONTREAL. 1965 M. BALANDŽIO- APRIL 28 D. INDEPENDENT LITHUANIA LITHUANIE INDEPENDANTE Postage paid at St. Jean, P.Q.

GEGUŽĖS 2d. VISI KAIP VIENAS DALYVAUKIME KRAŠTO TARYBOS RINKIMUOSE

Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba baigainti dviejų Krašto Tarybų veiklos kadenciją Iš kairės į dešinę sėdi: dr. J. Šemogas, pirm. dr. Petras Lukošević ius, J. Kardelis, prof. dr. V. Pavilanis; stovi: Pr. Rudinskas, J. Adomaitis, A. Norkeliūnas ir inž. I. Mališka. Trūksta Kultūros Fondo pirm. dr. H. Nagio.

Rytuose labai didėja auda...

VISA SAVAITĖ prabėgo pasaulinei spaudai tebegvilde nant tą patį

VIETNAMO KARO KLAUSIMĄ,

kuris neišeis iš dienotvarkės il gesnę ateitį.

AMERIKA šį kartą nusista tė įrodyti, kad ji yra jėga ir to dėl su ja nesiskaityti bet ko kiam agresoriui imperialistui yra pavojinga.

ŠIAURINIS VIETNAMAS,

kasdien bomborduojamas pie tinio Vietnamo ir Amerikos lė ktuvų, kaip matyti, daro dideli įspūdį, nes yra didelės tų bom bardavimų pasekmės.

VIENKONGAS, kitaip sa kant - šiaurinis Vietnamas, pa tiria dėl bombordavimų dide lių nuostolių. Kas svarbiausia gi,

VIETKONGIEČIŲ MORALĖ

aiškiai palūžta. Bombardavi mų pasekmės - didelės. Todėl ir agresyviųjų komunistų viltys pavergti visą Vietnamą, nyks ta. Komunistinė propaganda, susidurdama su tikrove, dūžta. Po kiekvieno bombardavimo Vietkingo "sukilėliai" neten ka vis daugiau vilčių ir eina į nusiminimą.

"VISĄ VIETNAMĄ UŽKARIAUSIME",

rėkia agresorių propaganda, kuri ir minties nenori prileisti, kad galėtų susitikti su taikos siūlymu. Viso Vietnamo užka riavimas iš anksto užplanuotas, todėl ir Kosygino su Brežnevu atkakliai palaikomas. Bet... ko va pasidarė nepaprastai sunki, kai tiktai Amerika parodė savo jėgą ir savo žodžius

"NELEISKIM AGRESORIUI PAVERGTI LAISVĘ MYLINČIOS TAUTOS"

patvirtino veiksmu, ir įrodė, kad ji tikrai pasiryžusi laisvę ginti. Todėl nežiūrint į labai di delį grobimo apetitą ir labai di deles pastangas, su Amerikos jėga rungtis nesugebės. Dėl to atrodo, kad dabar jau linksta į taikos derybas. Tai būtų ir geriausia.

PASIPRIEŠINIMAS, koki dabar rodo Amerika, daro į spūdį ne tiktai Vietkongui, bet ir visai žmonijai, o ypač mažiesiems agresoriams, ku riuos pastoviai kursto bolševi kai, klastingai įtikinėdami, kad

AMERIKA TIKTAI GIRIASI,

bet ištikrųjų nėra rimta jėga. Dabar visi, patikėję sovietų propaganda, pamatė, kad pro paganda - netikras dalykas. Ypač, kad visi mato, jog pati Sov. Rusija tūpčioja prieš įvy kius, kokie vyksta Azijos pie tryčiuose.

KOMBODŽA, gyvai pavei kta Vietnamo tikrovės, susirū pino

NEUTRALUMO UŽTIKRINIMU

ir jau rūpinasi valstybių konfe rencija, kurios neutralumą ga rantuotų. Ir čia Amerika pirmo ji pasisakė sutinkanti konfere ncijoje dalyvauti.

Labai įdomus, faktų akyvai zdoje,

JUGOSLAVIJOS NUOMONĖS PAKITIMAS.

Anksčiau Tito buvo pasisa kęs prieš JAV prezidento siū lymus, bet dabar jau pakeitė nuomonę ir smerkia Kinijos ko munistus, kad jie atmetė septy niolikos "Neutraliųjų" valsty bių siūlymą priimti JAV prezi dento siūlymus.

RUSIJOJE, nežiūrint ir Bre žnevo ir Kosygino karingų pa sisakymų, vis dėlto vyksta įdo mūs kitimai.

RUSAI PASUKO "BURŽUAZIJOS" KELIU

Brežnevo planas pakelti kai mi žmonių gyvenimo lygį pagrįstas "darbo žmogaus inte suotumu," t.y. — kapitalisti niu principu.

Ryšium su tom permainom, komunistai pučia didelę propa gandą. Esą sovietinė valdžia "kolūkiečiams panaikino mili ardus rublių įsiskolinimo"...Tai yra gryna propaganda, nieko bendra su tikrove neturinti. Tikrovė gi yra ta, ne kolūkie čiai, bet

KOLŪKIAI NEPAJĖGĖ SU MOKĖTI VALDŽIAI NEPA KELIAMŲ MOKESČIŲ,

todėl kolūkiai ir sovūkiai val džiai įsiskolino, bet ne kolūkie čiai, kurie jokių individualių paskolų iš valdžios nėra gavę nė vienos kapeikos. Rusijos di ktatūrai, kuri nesiskaito su žmonių pajėgumu, ne kolūkie čiai buvo įsiskolinę, bet kolū kiai neįstengė sumokėti nepa liamų mokesčių. Tų nesumokė tų mokesčių valdžia vis vien negali išieškoti, todėl ir atsisa kė jų. Tokia yra tikrovė.

ŽMONIJOJE, kuri nuolat darosi akylesnė ir vis veikliau reaguoja į gyvenimo faktus bei įvykius,

NESKLANDUMŲ NETRŪKSTA.

Būdingas nesklandumas rei škiasi Indijoje, kuri yra pasida linusi pusiau. Viena tauta - In dai, tiesa, didelė ir gana skir tingų genčių, bet ne dėl to jo je reiškiasi nesantaikos, prive sios prie išsiskyrimo į dvi val stybes.

INDAI SUSKILO DĖL TIKYBOS,

nes hindų tikybos žmonės nesu gyvena su musolmonų tikybos žmonėmis. Religija indus su skaldė į dvi valstybes ir da bar religija jų tarpe palaiko nesantaikų žaizdrus. Jie nuo lat kivirčijasi, ir tie kivirčai prieina iki rimtų grumtynių, kurios grįsia net karu.

DOMININKONŲ RESPUBLIKOJE ĮVYKO PERVERSMAS.

Tai perversmas, kuris duo da galimybę grįžti į valdžią tautos išrinktam prezidentui Bosch, kuris po perversmo tu rėjo pasitraukti iš savo krašto.

ŽYDUS, kaip žinoma, Va tikano suvažiavimas reabilita vo dėl Kristaus nukryžiavimo. Bet Popiežius Paulius VI didži osios savaitės proga pamoksle aulbūdino Kristaus nužudymą, kurį atliki žydų tautos žmo nės. Dėl to žydai protestuoja dabar.

KITOS NAUJIENOS

— Rumunijos ministeris pir mininkas lankosi Egipto sosti nėje Kaire ir tui siekia atsipa laidojimo nuo Maskvos ir dau giau įsigyti savarankiškumo.

— Berlyno vakarinių sričių gyventojams po Velykų vėl už daryta geležinė siena, kurią Ve lykų metu buvo leista perženg ti apie pusei milijono vakarie čių. Ta pačia proga iš rytinio Berlyno bandė pabėgti du jau nuoliai, deja mergaitę polici ja sulaikė, o vaikinas suspėjo pabėgti.

— Italijos ministerio pirmi ninko, Aldo Moro, atsilanky mas Amerikoje ir pasimatymai su prezidentu Johnsonu nušvie tė tarpusavius santykius ir ben rus kelius į ateitį. Aldo Moro pasisakė už Europos apsivieni jimą.

— Rusai, besirūpindami Ber lyno oro koridoriaus uždary mu Vakarų valstybėms, daro bandymus, kaip galima būtų, reikalui esant, trukdyti, ir tuo tikslu karidoriuje išbarstė me talinių drožlių, kurios kenkia radaro veikimui.

● Lietuvoje išleisti K.Binkio draminiai kūriniai —jie paskel bti knygoje "Generalinė repe ticija".

● Soči vykusiose Sov.S-gos jaunių stalo teniso pirmenybė se sėkmingai pasirodė lietuvės sportininkės. Vilnietė Laima Balaišytė laimėjo 27 pergales iš 28 susitikimų ir tapo abso liučia čempione.

KAS NAUJA KANADOJE

PADAUGĖS KANADOS DARBOVEITĖS

Kanados parlamente kilus nuomuoniu skirtumams dėl muitu panaikinimo auto mobiliams ir jų dalims, vyriausybė pareiškė, kad šis susitarimas Kanadai yra naudingas, nes greitu laiku numatoma, kad at plauks apie ketvirtis mil iardo dolerių ir bus daugiau darbovičių, kuriose Kana dos monės gaus daugiau darbų.

● Finansų ministeris Gordon pranešė, kad nauja me biudžete numatytas in com taksų sumažinimas ilo %

ĮŽANGINIS PASAULINĖS PARODOS ATIDARYMAS

Balandžio 28 d. Otavoje ir Montrealy įvyksta dide lės apeigos- įžanginis pa rodos atidarymas, lygiai prieš dvejus metus, kada prieš dvejus metus, kada Mon trealyje bus atidaryta pasauli nė paroda.

Ryšium su tuo Ottawoje ir Montrealyje įvyksta didelės iš kilmės: Otavoje min. pirm. L. Pearson įdegs estafetinę ugnį, kurią į Montrealy atneš Karo Mokyklos kariūnai. Montrealy ugnį priims parodos ruošimo vadovybė ir ją įdegs nuolatinį parodos židinį, dalyvaujant va ldžios ir užsienių atstovams.

VISOKIAUSI LIETUVIŠKOJO GYVENIMO DUOMENYS

MIRĖ ZURN. MEČYS MUSTEIKIS

Balandžio 6 d.. Gautingo sanitorijoje, netoli Miuncheno, mirė laikraštininkas Mečys Mu steikis. Jis buvo gimęs 1915 m. Laučiūniškių k., Salako val., Zarasų apskr. Laisvos Lietuvos metais buvo aktyvus katalikiš kų organizacijų narys. Pirmo sios sovietų ir vokiečių okupa cijų metais dalyvavo rezistenci nėje veikloje, pirmuoju bolše vikmečiu kalintas Kauno kalė jime. Vokietijoje visą laiką dir bo spaudoje ir nuo 1954 m. buvo Europos lietuvių informa cijos (ELI) vedėju.

Vasario 16 Gimnazijoje, Huettenfelde, visus brandos eg zaminus š.m. balandžio mėn. sėkmingai išlaikė Birutė Gird vainytė. Ji yra vienintelė šių mokslo metų abiturientė.

"KELEIVIO" 60 METU SUKAKTUVĖS

iškilmingai atšvęstos pra ėjusį sekmadienį, baland žio 25 dieną, specialiu pa rengimu bei bankietu, kur iame dalyvavo daug žmon ių. "Keleivis" susilaukė daugelio sveikinimų ir lin kėjimu. Ir mes jam link ime geriausios kloties ir ilgiausių metų.

BALTŲ DRAUGIJA VOKIETIJOJE

Balandžio 3 d. Bonoje įvy ko posėdis, kuriame buvo ap tarta draugijos 10 metų jubilie jinio parengimo programa. Su kaktis bus paminėta Bonoje lapkričio mėnesį. Minėjimui sie kiama suteikti platesnės reikš mės ir per jį pabrėžti Vakarų Vokietijos sostinėje pabaltie čių ir vokiečių tautų bendradar biavimą.

Posėdyje dalyvavo "Baltų" Draugijos" garbės pirm. min. Kraft, v-bos pirm. Rheinland - Vestfalijos valstybės sekr. Dr. H.Kehren, vicep. Dr.A.Geru tis, gen. sekr. A.Grunbium ir lietuvių - vokiečių sekcijos pirm. V.Banaitis.

Sekama Baltų d-jos "darbo savaitė" rengiama Vakarų Ber lyne birželio mėnesį. Šio paren gimo pagrindiniu kalbėtoju kvi ečiamas žinomas latvių sociald emo - tų veikėjas Dr.Bruno Ka lninš, gyvenąs Stockholme. Iš lietuvių referatus laikys Dr. A. Gerutis ir V.Banaitis.

Bonnos posėdžio lietuviai dalyviai turėjo taip pat pasita rimą su prof. Dr.J.Strauchu,

Nukelta į 7 pusl.

Dešinėje:

Vasario 16 gimnazijos pa šventinimo apeigose kalba mal dą, evangelikų dvasininkiją at stovavęs Vasario 16 Gim. mok. F.Skėrys. Pirmas iš kai rės stovi Vysk. dr.P.Brazys, MIC ir kapelionas kun. K.Riau būnas.

Garbė motinai, išlaikančiai lietuvybės židinius!!!

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! For liberation of Lithuania!

Už ištikimybę Kanadai! For loyalty to Canada!

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash

LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR SPAUDOS BENDROVĖ „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA".

Redaktorius Jonas Kardelis.

DO 6-6220

7722 George Street, LaSalle, Montreal 32, Quebec, Canada.

Prenumerata metams:		**Yearly Subscription Rates:**	
Kanadoje	$ 5.00	Canada	$ 5.00
Amerika ir P. Amerika	$ 5.50	America & S. America	$ 5.50
Visur kitur	$ 6.00	Other Countries	$ 6.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenum. arba sml. pašto ženklais).

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

PERSITVARKANT

"Nepriklausoma Lietuva" - ir laikraštis ir bendrovė prieš kelius mėnesius atsidūrė naujo se sąlygose, kurios privertė eiti į persitvarkymus.

Per tris kelius mėnesius daug padaryta pakeitimų: ir veikiančiųjų asmenų sudėtyje, ir redakcijoje, ir spaustuvėje.

Asmeninė sudėtis kito jau kelius kartus, - vieni išėjo, kiti neprigijo ir bando treti. Išėju siems esame dėkingi už įdėtas pastangas, o naujiems linkime ištvermės ir esminio įsijungi mo.

Pakitimai spaustuvėje pada ryti itin dideli ir svarbūs: vie nos, senos ir netinkamos, maši nos parduotos, kitos naujai nu pirktos. Nupirkta daug dau giau, negu parduota. Pabrėžti na, kad įsigyta ofsetinė siste ma, kuri duoda daug moderniš kos spaudos galimybių. Ry šium su tuo išplečiama spaustu vė, kuri gali atlikti daugelį dar bų ir gerai. Ryšium su tuo susi daro galimybė spausdinti kny gas, laikraščius, visokius blan kus, programas, bilietus ir tt.

Laikraštis su šiuo numeriu grįžta į 8 puslapių ribas, bet yra žymiai padidintas: viena skiltim platesnis ir ilgesnis. Kiekvienas skaitytojas, paėmęs į rankas naują laidą, aiškiai ta me įsitikins.

Dibelių nemalonumų mu ms pridarė pašto patvarkymas, kuris mūsų ekspediciją perkė lė iš centro į Lachinę. Tai tik ras nesusipratimas. Gal dabar, kai iš to Lachinės pašto pabė gome, gal bus geriau. Maloniai prašome Gerbiamuosius Skai tytojus mus apie visus nesklan dumus informuoti, kad galėtu me į visus juos reaguoti.

Ar mūsų persitvarkymas jau baigtas? Greičiausia —ne. Nes, viena, mes dar neišėjome iš bandymų laikotarpio ir, an tra, norint eiti pirmyn, tenka nuolat rūpintis pažanga. Žino ma, mūsų sąlygomis, pažanga nėra lengva; tikriausiai - ji yra labai sunki. Todėl mes esame labai nuoširdžiai dėkingi visie ms, kurie pakenčia nesklandu mus, kurie ištesėjo laikraščio sumažėjimą ir su persiuntinėji mu nesklandumus.

Išleisdami laikraštį didesnį ir įvairesnį, visus malonius skai tytojus prašome ir kviečiame veiksmingiau bendradarbiau ti. Prašome straipsnių, žinių, rotografijų, imtinai su šeimyni nių švenčių atvaizdavimu. Pra šome viso to iš viso plataus pasaulio, iš visų kontinnentų bei valstybių ir visų tautiečių.

Kol kas dar turime trūkumą lietuviškųjų rašmenų, tat laiki nai prašome kantrybės. Pasiro dė, kad lietuviškų rašmenų ne taip lengva gauti. Firma, dide lė ir pajėgi, parduodama mu ms rinkimo mašiną, užtikrino, kad lietuviškus rašmenis gausi me per dvi savaites, o gavo me... po dviejų mėnesių. Visa tai painioja, komplikuoja dar bą ir jo tvarką. O visa tai ne nuo mūsų pareina.

Brangiems Skaitytojams bū tume labai dėkingi, jeigu apie "Nepriklausomą Lietuvą" pa skleistumėt geresnę žinią, kai laikraštis jau kitaip atrodo, kai spaustuvė pajėgi dirbti daug darbų ir gerai.

Beje, tenka priminti viena detalė. Kai kam nepatinka kai kurie skelbimai. Ką gi — skel bimai. Redakcija jų nei reda guoja, nei tvarko, nei už juos imasi atsakomybės. Tokia jau tvarka visame margame pasau lyje, ir ne mūsų jėgose visa tai pakeisti Kam nepatinka, tie skelbimų neskaito. Skelbimai visi savo pagrinde turi medžia giniu - biznio - tikslus. Ir mu ms jie duoda pajamų, be kurių laikraščiui sunku išsiversti. To dėl mielus Skaitytojus prašo me tą suprasti.

Atsiprašome bendradarbius, kurių raštai arba buvo pertrau kti, arba užsigulėjo. Tikimės persitvarkyti ir išlyginti ne sklandumus.

Leidėjams, žinoma, būtų malonu, kad padidėjęs ir per sitvarkęs laikraštis susilauktų daugiau skaitytojų. Ta proga primename, kad nauji prenu meratoriai laikraštį gauna už pusę kainos.

NL Leidykla.

K. L. BENDRUOMENĖS REIKALAI

YPATINGĄ DĖMESĮ SKIRKIME JAUNIMUI

Ateinantį sekmadienį, gegu žės mėn. 2 dieną, paskirti Ka nados Lietuvių Bendruimenės Krašto Tarybos rinkimai, nes šios Tarybos trejų metų laikas jau pasibaigia.

Gegužės 2 dieną visoje Ka nadoje, visi lietuviai rinksime naują Bendruomenės Krašto Tarybą.

Būtinai dalyvaukime rinki muose: nueikime savo apylin kės nustatyton vieton, kuri skir ta rinkimams, paimkime rinki mų kandidatų sąrašą ir pasirin kę 30 asmenų, pabalsuokim už juos, prie kiekvieno tarp sklia ustų pastatydami kryžiuką.

Bendruomenės organizaci ja, kuri apjungia visus lietuvius nežiūrint to, kokiai kas srovei ar kokiai religijai priklauso, ar gal visai nepriklauso, bet yra lietuvis ir lietuvė, — todėl visi ir kviečiami dalyvauti balsavi muose. Visi, kas jau turi 18 me tų amžiaus, visi, ligi pačio se niausio, turi teisę rinkimuose dalyvauti ir visi yra kviečiami dalyvauti balsavimuose.

Atsiminkime, kad nyksta ne tik senosios organizacijos, bet ir seni žmonės, - todėl labai svarbu, kad į Krašto Tarybą būtų išrinkta jaunų žmonių. Čia galime pasidžiaugti, kad į naujos Krašto Tarybos rinki mus sutiko eiti nemažas būrys jaunimo. Žinoma, balsuotojai laisvi rinkti, ką jie nori, bet bū tų labai neapdairu nerinkti jau nų žmonių, kurie ateina pava duoti senesnių. Tai labai natu ralus reiškinys. Ir tai yra labai kilnu ir gražu, nes jaunimas, kaip jam ir dera, imasi taip svarbaus tautos ir jos gyvybės tęstinumo tikslų, uždavinių, sie kių.

Štai sąrašas jaunųjų jėgų, iki 30 metų amžiaus:

Šileika Andrius, studentas, Rinkūnaitė Giedrė, studentė, Beresnevičius Gintautas, stud., Staškevičius Romualdas, stud., Masionis Saulius, studentas, Staškevičius Jonas, kunigas, Bireta Vytautas, tarnautojas, Stanevičius Alfonsas, mokslv. Baršauskas Sigitas, mokytojas, Jurkus Algirdas, inž. Daktaras, Lukoševičiūtė Aušra, sekretorė Otto Romualdas, ekon. tyrinėt. Šipelis Vitolis, inžinierius.

Tai pajėgus, kūribinkas ir patriotiškas jaunimas, pasiry žęs aukoti savo jėgas lietuviško sios Bendruomenės tikslams ir uždaviniams.

Jeigu balsuotume už juos visus, tai jų sąrašo vis vien ne užteks, nes į KLB Krašto Tary bą reikia išrinkti 30 asmenų,— todėl kita dalis teks vyresnės kartos kandidatams. Taigi, ga lima spėti, kad ši naujoji KLB Krašto Taryba bus jauniau sia, labai veiklios sudėties. Tik tai visi lietuviai, vyrai ir mote rys, visi būkime patys veiklūs ir būtinai ateikime balsuoti. Kad ir patiems būtų maloniai atlikta tautinė pareiga ir tas Lietuvos okupantas, kuris nuo mūsų visų nenuleidžia akių, ma žiau turėtų argumentų mus pul ti ir niekinti.

Visi, kaip vienas, gegužės 2 d. paduokime savo balsus už tuos, kuriuos kiekvienas galės pasirinkti pagal savo sąžinę ir išmonę.

J. Kardelis

Ponia Gurklienė su dukra Irena Pietų Ameri koje, su giminaičiu.

KUR SENOVĖJE BALTŲ GYVENTA

Baltais vadinami lietuviai, latviai ir kitos, dabar jau išnykusios, gentys — prūsai, kuršiai, jotvingiai, sėliai, žiemgaliai, galindai. Lietuviai — viena vadinamųjų rytinių baltų gentis, susiformavusi XII a. rytiniams baltams galutinai suskilus į dvi tautas — latvių ir lietuvių. Todėl visa ankstesnė lietuvių protėvių istorija yra ne lietuvių, ne latvių ir t. t., o apskritai baltų istorija. Dėl šios priežasties, kai kalbame apie priešistorinius laikus, vartojame terminą baltai.

Maža terastume pasaulyje tautų, kurios nuo seniausių laikų gyventų vienoje vietoje. Senovėje tautų kraustymaisi buvo gana dažnas reiškinys. Vienas tokių tautų judėjimų, tiesiog palietusių baltų protėvius, vyko apie II-ojo tūkstantmečio prieš m. e. pradžią, antras — apie m. e. I-ojo tūkstantmečio vidurį.

Ilgą laiką moksle vyravo nuomonė, jog kuršiai buvusi ugro-finų (šių dienų estų, suomių, mardvių, marių protėvių) gentis. Tik J. Endzelynas ir K. Būga, kruopščiai ištyrę vietovardžius, asmenvardžius ir kitus kalbos duomenis, įrodė, kad kuršiai buvo baltai. Mat kiekviena tauta, ilgesnį laiką išgyvenusi vienoje vietoje, palieka po savęs sunkiai išdildomus pėdsakus. Tų pėdsakų esama įvairių, tačiau svarbiausi jų yra materialinės kultūros liekanos ir vietovardžiai. Materialinės kultūros palikimą tiria archeologija, o vietovardžius — toponimika (mokslas apie tikrinius vietų vardus). Pamatinės baltų kilmės (etnogenezės) ir judėjimo (migracijos) problemas sprendžiant, svarbiausią vaidmenį atliko būtent šios dvi mokslo šakos. Tiesa, tolimą tautų praeitį tyrinėti yra labai sunku, todėl ir dėl baltų protėvynės ir atėjimo į šių dienų gyvenamas vietas būta įvairiausių, kartais labai priešingų, nuomonių. Tačiau pastarujų dešimtmečių tyrimai jau leidžia susidaryti apytikslį gana tolimos baltų praeities vaizdą.

Mokslininkai jau seniai pastebėjo, kad į rytus ir pietų—rytus nuo šių dienų Lietuvos yra daug vietovardžių (gyvenviečių ir ypač upių ir ežerų vardų), kurie yra aiškiai baltiški. 1897 m. žymus rusų mokslininkas A. Kočiubinskis paskelbė straipsnį „Priešistorinės Lietuvos teritorija", kuriame nurodė, kad kai kurie upių vardai iki Berezinos baseino rytuose ir iki šiaurinių Pripetės baseino pakraščių pietuose yra baltiški (pvz., Berešta, Ula, Kleva, Olsa ir kt.). A. Pogodinas 1901 m. išleistoje knygoje „Iš slavų kraustymosi istorijos" paremia daugelį A. Kočiubinskio teiginių, o baltiškų vietovardžių randa daug daugiau ir žymiai toliau į rytus už jį. Jis pirmasis pastebėjo keletą neabejotinai baltiškų upių vardų Okos baseine (pvz., Upa, Žizdra). Tačiau ypač didelę vagą šioje srityje išvarė žymusis mūsų kalbininkas K. Būga. Baltiškų vietovardžių toli į pietus ir pietryčius nuo šių dienų Lietuvos jis surinko ir ištyrė žymiai daugiau, negu jo pirmtakai. Stebinanti K. Būgos erudicija leido jam savo tyrimų rezultatus taip pagrįsti ir motyvuoti, kad daugelis jų ir šiandien nekelia abejonių. Be to, K. Būga pirmasis bandė nustatyti, kada slavai atėjo į tas vietas, kur anksčiau gyveno baltai.

Po K. Būgos baltiškus vietovardžius slavų teritorijose toliau tyrinėjo kiti kalbininkai. Labai didelį darbą čia atliko vokiečių kalbininkas žymus slavistas M. Fasmeris. Jo studijos ne tik visiškai patvirtino K. Būgos ir kitų padarytas išvadas, bet ir baltiškų hidronimų (vandenų vardų) sąrašą papildė keletu dešimčių naujų vardų (pvz., Berža; Tolža — plg. liet. Tilžė up.; Vorь <Oрь — plg. prūsų ape „upė" ir kt.). M. Fasmeris pirmas bandė nustatyti rytinę baltiškos hidronimijos paplitimo ribą.

Visas čia minėtas ir neminėtas baltiškų vietovardžių studijas vainikuoja 1962 m. Maskvoje pasirodžiusi stambi žinomų tarybinių kalbininkų V. Toporovo ir O. Trubačiovo monografija „Aukštutinės Padneprės hidronimų lingvistinė analizė". Šios knygos išvados daug kur sutampa su K. Būgos, M. Fasmerio ir kitų mokslininkų tyrinėjimų rezultatais. Tačiau monografijos autoriai baltiškų hidronimų randa daug daugiau, o jų paplitimo ribas praplečia ir rytų, ir pietryčių kryptimi. Pripetės upė iki šiol buvo laikoma pietine riba, kurios baltai niekada nebuvo peržengę. V. Toporovas ir O. Trubačiovas rado pasikartojančių baltiškų hidronimų į šiaurę ir į pietus nuo Pripetės upės. Šis įdomus faktas leido autoriams padaryti išvadą, kad Pripetė nebuvo izoliuojanti pietinė senųjų baltų paplitimo riba.

Autoriai baltiškų vietovardžių rado ne tik Sožės baseine, bet ir Desnos baseino vidurupyje ir aukštupyje. Įdomu pabrėžti, kad Desnos baseine baltizmų yra palyginti daug, iš viso apie šimtas hidronimų. Tačiau baltiškų hidronimų skaičius Desnos baseine mažesnis, negu Sožės, todėl yra pamato manyti, kad rytinė senųjų baltų paplitimo riba yra kažkur netoli. Tiksliau šią ribą bus galima nustatyti tik ištyrus Okos aukštupio upių ir ežerų vardus.

Pietine baltiškų hidronimų paplitimo riba autoriai laiko Seimo baseiną. Iš anksčiau jau buvo žinoma, kad Seimas yra buvęs šiaurine iranėnų kalba kalbėjo skitai; šių dienų osetinai, tadžikai ir kt. taip pat yra iranėnų palikuonys) paplitimo riba. Vadinasi, kažkada galėjo būti tiesioginiai baltų ir iranėnų kalbų kontaktai.

Toks yra baltiškos hidronimijos (vadinasi, ir senųjų baltų) paplitimo į rytus ir pietryčius vaizdas. Ši situacija susidarė m. e. pradžioje, bet ne vėliau, kaip apie m. e. pirmojo tūkstantmečio vidurį.

Įdomu, kad šios baltų paplitimo į rytus ir pietryčius išvados, padarytos remiantis hidronimų analize, galima sakyti sutampa su archeologinių tyrimų rezultatais. Dabar jau nustatyta, kad laivinių kovos kirvių kultūros svarbiausias centras buvo apytikriai tose vietose, kur randama daugiausia baltiškų hidronimų. O laivinių kovos kirvių (ir vadinamosios virvelinės keramikos) materialinė kultūra priskiriama baltų protėviams.

Čia pat reikia pabrėžti, kad Aukštutinio Dnepro baseino teritorija, kurioje yra laivinių kovos kirvių kultūros centras ir kurioje taip gausu baltiškų hidronimų, nėra baltų protėvynė. Šių sričių baltai taip pat buvo ateiviai. Kur ieškotina pačių seniausių baltų gyvenviečių (arba baltų protėvynės), dabar visiškai tiksliai dar niekas negali pasakyti. Baltų protėvynės teritoriją tuo tarpu galima apibrėžti tik labai apytiksliai: šiaurėje ji greičiausiai nėjo toliau Berezinos, Nemuno aukštupio ir pietinės Lietuvos, o pietinė baltų protėvynės riba, gal būt, buvo Pripetės ir iš dalies Vislos baseinas. Pietinė baltų protėvystės teritorija greičiausiai ribojosi su šiaurinėmis slavų protėvynės sritimis. Iš šios, tuo tarpu labai apytiksliai apibrėžiamos, baltų protėvynės teritorijos apie II-ojo tūkstantmečio prieš m. e. pradžią prasideda gyvas baltų judėjimas į šiaurę, rytus, šiaurės rytus ir, gal būt, tam tikra prasme ir šiaurės vakarus. Apytikriai tuo laiku ir vėliau baltai ateina ir į minėtas Dnepro baseino sritis.

Koks buvo tolesnis pačių rytinių arba Dnepro baltų likimas? K. Būga manė, kad apie m. e. pirmojo tūkstantmečio vidurį į senąsias baltų apgyventas sritis atėjo slavų gentys, o baltai, slavų spaudžiami, traukėsi į šiaurės vakarus ir apie VI—VII a. pasiekė dabartines žemes. Naujausi archeologų (H. Moora) ir kalbininkų (V. Toporovas ir O. Trubačiovas) tyrinėjimai rodo, kad pagrindinė Padneprės baltų masė nepasitraukė į vakarus ir šiaurės vakarus, o buvo vietoje palaipsniui slavų asimiliuota. Asimiliavimas vyko ne visur vienu laiku. Manoma, kad slavai į Padneprę atėjo labai veržliai ir staigiai, todėl slavų užimtose srityse ilgą laiką išliko baltų salelės, kurios palaipsniui, praeidamos dviejų kalbų (bilingvizmo) periodą, nyko. Baltų salelių slavų teritorijose išliko labai ilgai, net iki XII—XIII m. e. amžiaus. Ne labai toli į pietus ir rytus nuo Lietuvos, Baltarusijos teritorijose ir šiandien dar tebėra lietuvių salelių (Zietela, Pelesa, Lazūnai, Gervėčiai, Apsas ir kitos vietovės). Jos yra buvusio vientiso baltų (šiuo atveju — lietuvių) masyvo liekanos.

Čia tuoj gali kilti klausimas: kaip yra su šių dienų lietuviais? Ar jie nuo seniausių laikų čia gyvena, ar yra iš kur nors atėję? O jei atėjo, tai iš kur, ir kas Lietuvos teritorijoje gyveno prieš lietuviams ateinant? Į pirmą šių klausimų jau iš dalies atsakyta: apie II-ojo tūkstantmečio prieš m. e. pradžią prasideda baltų judėjimas iš senosios protėvynės į šiaurę, rytus ir kt. Vadinasi, apytikriai tuo laiku baltai ateina į Pietų Lietuvą. Kitose, ypač šiaurinėse, Lietuvos dalyse baltai apsigyveno vėliau. Dar vėliau baltai atėjo į šių dienų Latvijos žemes. Be to, baltų ėjimas į dabartines sritis greičiausiai buvo ilgas procesas, kuris, gal būt, tęsėsi net iki m. e. I-ojo tūkstantmečio vidurio. Nors pagrindinė „Dnepro baltų" masė buvo slavų asimiliuota vietoje (žr. aukščiau), tačiau tam tikra jų dalis slavų ekspansijos metu galėjo pasitraukti į vakarus ir šiaurės vakarus.

Prieš ateinant baltams, dalyje šių dienų Lietuvos teritorijos ir, gal būt, beveik visoje Latvijoje gyveno ugro-finai. Kad Latvijoje senovėje gyventa ugro-finų, nėra jokių abejonių. Tai rodo, be kita ko, ir daugybė Vidzemės, Latgalos ir kitų Latvijos sričių ugro-finiškų vietovardžių. Žymiai sunkiau išaiškinti, kas, prieš baltams ateinant, gyveno didžiojoje dabartinės Lietuvos teritorijos dalyje. Kad visa Lietuva būtų buvusi ugro-finų apgyventa, tuo tarpu duomenų nėra, nes ugro-finams priskiriamos duobėtosios-dantytosios keramikos Lietuvoje kol kas rasta labai nedaug, o ugro-finiškų vietovardžių daugiausia pasitaiko tik Šiaurės—vakarų Lietuvoje, labai apytikriai į šiaurės vakarus nuo linijos Šilutė, Varniai, Kuršėnai, Žagarė (pagal K. Būgą).

Čia trumpai buvo paliesti tik tie baltai, kurie daugiausia susiję su šių dienų baltų (lietuvių, latvių) praeitimi. Kitų baltų judėjimo, gyventų vietų klausimas sudaro atskirą problemą.

A. VANAGAS

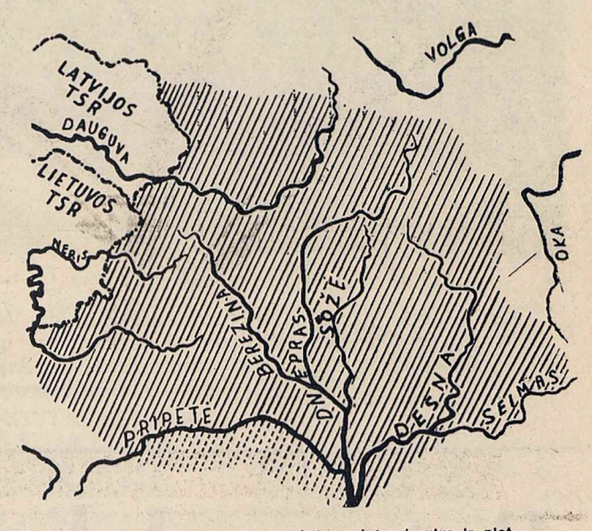

Apytikris baltiškų vietovardžių paplitimo plotas į rytus ir pietryčius nuo Lietuvos ir Latvijos TSR

Brangiam mano draugui,

ALFONSUI TUSUI,

Lietuvoje mirus jo motinai, nuoširdžia užuojauta reiškiu ir liudziu su savo buvusius geru seimininku ir seima.

Kazys Lukosius.

Did. Gerb. Ponia

LILIJA BULOTIENE

su Seima, mirus brangiam Tevuliui Prancuzijoje, nuoširdziai uzjaucia

E. ir J. Kardeliai.

Spaudos apžvalga

ATIDENGTAS AKIPLĖŠIŠKAS MELAS

Rašo "Dirva":

SŪNUS 'KALTINA' TĖVUS

Labai simpatiška, tyli ir darbšti p.p. Kuzmų šeima, kuri nuo 1949 m. gyvena Londone, Kanadoje, visai nelauktai pateko į sovietinę ir Kanados spaudą.

Pradžią tam tur būt davė Zarasuose išeinantis laikraštukas, 1964. XII. 31 patalpinęs neva p.p. Kuzmų sūnaus Algimanto, dirbančio Zarasų rajono Žukliškių kolūkyje, "atvirą" laišką. Tame laiške sūnus "kaltina" tėvus, 1944 metų vasarą pabėgusius su hitlerininkais ir palikusius savo tris mažamečius vaikus.

Š.m. vasario mėn. viduryje okupuotos Lietuvos "Tiesoje" išdygo apie tai jau didokas straipsnis, kur tvirtinama, kad "Tarybų valdžia esanti kilni ir humaniška. Ji išauginusi paliktus vaikus ir leidusi jiems patiems nuspręsti tolimesnį savo gyvenimą. Jie esą laimingi ir nenorį vykti Kanadon pas savo tėvus ... Jų, girdi, nevilioja limuzinas ir dviaukščiai tėvų namai.

Pagaliau ši "žinia" pateko į Sov. Rusijos organą "Izvestiia". o per tai -- į Kanados - Toronto didįjį dienraštį -- "The Telegram", kurio korespondentas reziduojąs Maskvoje. Dabar jau tvirtinta, kad "Sovietų S-gos piliečiai atsisako savo tėvų Kanadoje"...

Mums tur būt bus įdomi tikroji padėtis. Štai ji:

Londoniškiai p.p. Kuzmos 1944 metų vasarą, artėjančio vokiečių - rusų fronto akivaizdoje, nuvežė savo mažamečius vaikus pas p. Kuzmienės motiną, nes kaimo aplinkumoje buvę vaikams saugiau. Bet frontas rytų Lietuvoje palūžęs taip greitai, kad vaikai su seneliais taip pat turėję pasitraukti kitur. Šeima liko perskirta. Kuzmos savo vaikų, ten kur tikėjosi juos sutikti, nerado ir turėję fronto stumiami atsidurti Vokietijoje, o 1949 metais -- Kanadoje. Ilgai užtrukę, kol tėvai užmezgė ryšį su savo vaikais, bet jauniausias sūnelis buvęs jau miręs. Tėvai vaikams siuntę visą galimą paramą siuntinėliais. Pagaliau 1956 m. per Sov. Rusijos ambasadą Kanadoje jie paprašę išleisti vaikus Kanadon ir tuo sujungti nelaimingai išskirtą šeimą. Atsakyta, kad sūnus negalįs atvykti dėl karinės prievolės, o dukterį, jei ji norėsianti, esanti galimybė su tėvais susijungti. Bet visgi atvykimo reikalas nejudėjo iš vietos. 1959 m., kaip tvirtina torontiškis "The Telegram" korespondentas, sūnus Algimantas, matyt jau karinę prievolę atlikęs, Kanados ambasados Maskvoje paprašęs vizos atvykimui į Kanadą. Viza buvusi duota su sąlyga, jei jį išleisianti Sov. Rusija. Bet išvykimo klausimas vėl paskendo... tyloje.

Tik š.m. sausio 22 d. tėvai, gavę Zarasų laikraštuko iškarpą, kur buvęs jau minėtas sūnaus "atviras" laiškas (nors atsiųstas kažkokio anonimo, ne sūnaus). Tėvai, tuoj susirišę su sūnumi, gavę atsakymą: "Tikėsite man ar ne, aš laikraštin nieko nerašiau. Buvau pakalbintas tik korespondento. Jam atsakiau, kad man nėra bloga Lietuvoje, bet visgi norėčiau vykti Kanadon"..

Netrukus (vasario mėn. pabaigoje) Kuzmas aplankė Toronto The Telegram ir Londono Free Press korespondentai, ir patyrę visą tiesą, išsamiai aprašė nelaimingai išskirtos šeimos pastangas susijungti. P. Kuzmos korespondentams kategoriškai paneigė jiems primetamus -- sovietiškos spaudos išgalvotus "ryšius" su hitlerininkais.

Liudas Damulis

PIRŠLYBŲ TEMOMIS

Brooklyne dvi moteriškės, Valerija ir Salomėja, pasitelkusios slapuką Girkalnį beveik kiekviename Vienybės numeryje randa progos paraginti mus bendradarbiauti su lietuvių tautos okupantu -- bolševiku. Ne vienam kyla klausimas, kieno raginama bei prašoma ta troika taip nepailstamai darbuojasi? Tai troikai norisi priminti, kad dar anais laikais, kai Saliutė, Valiutė ir slapukas Girkalnis bėgiojo vaikų marškinėliais -- senosios kartos ateiviai glaudžiai bendradarbiavo laiškais, siuntiniais ir piniginėmis perlaidomis su tėvynėje pasilikusiais broliais ir sesėmis. Tą patį daro ir naujieji ateiviai. Ryšius palaikome lietuvis su lietuviu, bet ne su tautos okupantu bei jo sukurtomis ir vadovaujančiomis organizacijomis. Gi Vienybės troika ragina mus bendradarbiauti ir palaikyti kultūrinius ryšius su tautos okupanto pastatytomis komunistinėmis organizacijomis.

Pažiūrėkime, kaip sekasi Vienybės piršliams tas bendradarbiavimas. Štai 1964 m. spalio 22 d. Vienybėje rašoma: -- "Grįžo turistės iš Lietuvos. Onai Petrash į Lietuvą vykstant Tysliavienė jai buvo įteikusi keletą Vienybės egzempliorių, bet Ona Petrash skundėsi, kad Maskvos muitinėje tuos laikraščio numerius sukonfiskavo". "Tokiu būdu Lietuvos nepasiekė rugsėjo 10 d. laida, kurioje plačiai buvo atžymėta Lietuvių Diena Pasaulėje parodoje New Yorke su angliškuoju skyriumi".

Tai va, jeigu jau iš piršlių atimama vežama dovana, tai kaip galėtų eilinis žmogus nusiųsti pav. vieną kitą knygą, žurnalą ar laikraštį? Gal Vienybės sesutės nurodytų būdą ir kelią? Juk ne paslaptis, kad daugelis iš mūsų bandėme siųsti knygų, bet jos adresatų nepasiekė. Sukonfiskavo 'vyresnis brolis' -- tautos okupantas.

Taip pat būtų įdomu išgirsti iš Vienybės trejetuko: ar lietuvis nuvykęs į savo kraštą -- dabartinę Lietuvą gali laisvai be NKVD atstovo lankyti savo gimines ir pažįstamus? Ar kiekvienas iš mūsų gali ten nuvykti? Ar į Lietuvą laisvai įsileidžiamos už mūsų tautos ribų išleistos knygos, žurnalai, laikraščiai? Jeigu įsileidžiamos, tai kokios? Kodėl iš ten gali visą šlamštą siuntinėti mums? Kodėl taip stropiai cenzūruojami laiškai ir dalis jų nepasiekia adresatų? Taigi, lauksime į šiuos paklausimus Vienybės paaiškinimų.

J. Jurevičius
Chicaga

„TEGU BUS BENT ŽENKLAS, KAD DIRBAU"

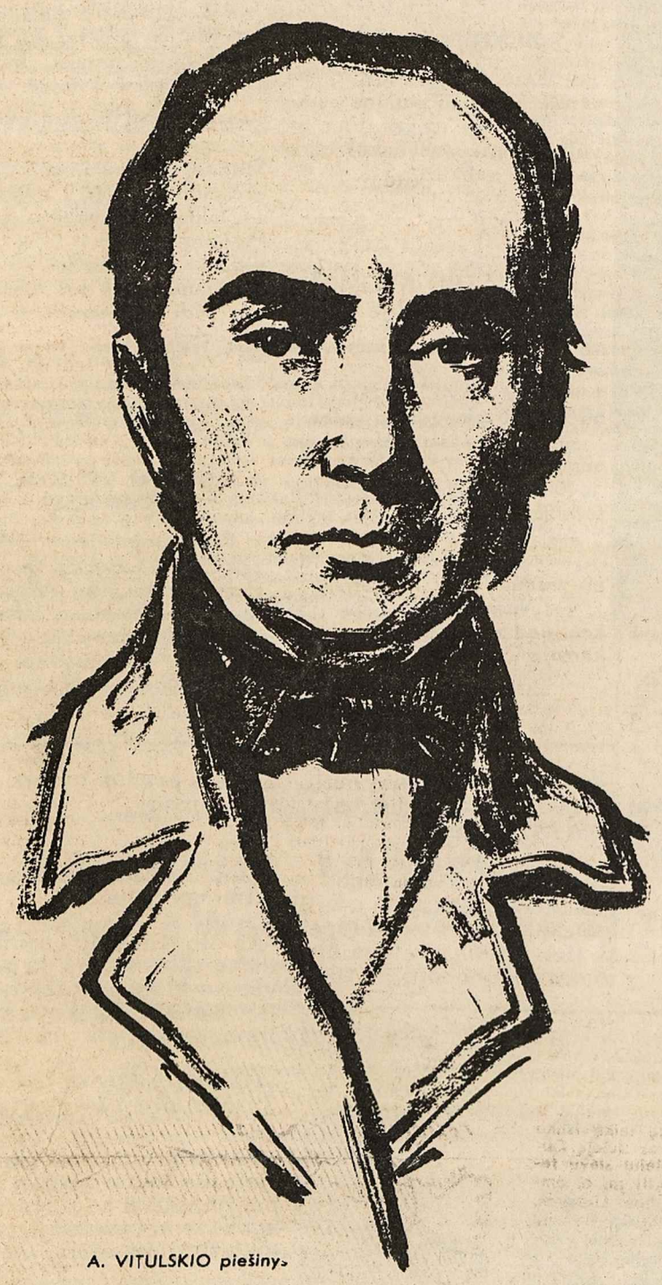

A. VITULSKIO piešinys

Prieš šimtą metų, 1864 m. gruodžio pradžios darganotą dieną, į paskutinę poilsio vietą Papilės miestelio kapinėse nedidelis būrelis žmonių palydėjo Simoną Daukantą. Dar negreitai šio didelio ir tauraus vyro vardas pasidarė žinomas kiekvienam lietuviui. Ir tiktai kuklaus jo antkapio akmenyje iškalti žodžiai skelbė: „Ateivil Minėk sau, jog čionai palaidotas Simonas Daukantas, pirmas iš taip mokytų vyrų, rašytojas senovės veikalų Lietuvos, Žemaitijos ir kitų naudingų knygelių. Jis per savo gyvenimą it vargo pelė be paliaubos triusėjo vienutiniai žemaitiškai rašyti dėlei naudos vientaučių."

It vargo pelė... Šis paties rašytojo prašymu jo antkapyje įrašytas palyginimas, tur būt, taikliausiai apibūdina S. Daukanto asmeninį gyvenimą. Iš tikrųjų, nuo jaunystės iki paskutinio atodūsio jį sekė du palydovai — vargas ir atkaklus darbas.

S. Daukantas augo Žemaitijos karališkųjų valstiečių šeimoje. Giminaičio remiamas, patekęs į Žemaičių Kalvarijos mokyklą ir nustojęs tos paramos, būsimasis istorikas ir švietėjas ryžosi kelią į mokslą skintis savo jėgomis. Pėsčias, teturėdamas kišenėje kelis rublius, dvidešimtmetis jaunuolis pasiekė Vilnių. Per porą metų užbaigęs gimnaziją ir spėjęs pasižymėti gabumais bei darbštumu, jis įstojo į tuo metu klestėjusį Vilniaus universitetą. Čia S. Daukantas susidūrė su pažangiausiomis epochos idėjomis, budinusiomis socialinį liaudies sąmoningumą, žadinusiomis pavergtų tautų nacionalinius jausmus. Veikiamas tų idėjų ir matydamas savosios liaudies skurdžią beteisišką padėtį, paniekintą gimtąją kalbą, studentas S. Daukantas pasiryžta visą gyvenimą paaukoti savo kraštui, jo žmonėms nešti šviesą ir tiesos žodį.

Lietuvos istorija — štai didysis S. Daukanto gyvenimo tikslas. Baigęs universitetą, jis nesivaikė pelningų vietų ir aukštų pareigų. Jo svajonė buvo dirbti ten, kur būtų arčiau Lietuvos istorijos šaltiniai. Dešimt metų S. Daukantas valdininkavo Rygos generalgubernatoriaus kanceliarijoje, kartu rausdamasis šio miesto archyvuose, po to, 1835 metais, persikėlė į Petrapilį ir įsitaisė dirbti senate, turėdamas galimybę prieiti prie svarbiausios Lietuvos istorinės versmės — Lietuvos metrikos. Ketvirtis šimtmečio įtempto darbo, skurdžios gyvenimo sąlygos palaužė geležinę S. Daukanto sveikatą. Išėjęs į pensiją, į Lietuvą jis grįžo jau palieęgs, nors ir toliau nenustojo rašęs, rūpinęsis knygų leidimu ir liaudies švietimu.

Savo užmojus S. Daukantas vykdė su tikru žemaitišku atkaklumu. Darbas — štai S. Daukanto gyvenimo poreikis ir turinys. Pašvęsdamas visą nuo tarnybos atliekamą laiką istoriiai ir švietėjiškiems reikalams, jis dirbo kukliai, nesigarsindamas. Parašė keturis stambius istorijos veikalus: „Darbus senųjų lietuvių ir žemaičių", „Istoriją žemaitišką", „Būdą" ir „Pasakojimą apie veikalus lietuvių tautos senovėje". Be istorinių darbų, S. Daukantas ruošė ir populiarias knygas liaudžiai. Parašė lotynų ir lietuvių kalbų vadovėlius, vertė beletristinę didaktinę literatūrą, išleido kelias įvairių ūkinių patarimų knygeles, lietuvių liaudies dainų rinkinį, sudarė pasakų rinkinį, paliko stambių lietuvių-lenkų ir lietuvių-lotynų kalbų žodynų nebaigtus rankraščius. Vien mus pasiekęs S. Daukanto rankraštinis palikimas, neskaitant jo ranka darytų įvairių nuorašų, sudaro keliolika tūkstančių puslapių. Prie jų reikėtų pridėti dar puslapius darbų, žinomų tiktai iš pavadinimų, ir darbų, kurių neliko nė pėdsako. Į šį skaičių neįeina taip pat spausdintieji rašytojo veikalai, kurių bendra apimtis siekia apie 100 lankų. Galima įsivaizduoti, kiek laiko atimtų vien tų kalnų lapų perrašymas.

S. Daukantas nesivaikė pelno ir netroško garbės. Jį pagyrusiam istorikui T. Narbutui laiške rašė, kad pagyrimų nesąs nusipelnęs, nes talento nei literato sugebėjimų neturįs ir dirbęs tik vedamas gerų norų ir savojo krašto meilės. Savo darbus S. Daukantas išleido, pasirašydamas kaskart kitokiomis slapyvardėmis. Tuo jis, matyt, siekė sudaryti įspūdį, jog ir lietuviai turi daug rašytojų, o kartu, kaip rodo laiškai, nenorėjo turėti nemalonumų tarnyboje ar jos visai netekti. Šis faktas rodo, kokioje slogioje atmosferoje S. Daukantui reikėjo dirbti. Dar sunkesnės ir nedėkingesnės buvo jo darbo sąlygos. „Mano likimas, — skundėsi S. Daukantas laiške T. Narbutui, — buvo ir yra labai liūdnas... Sėdėdamas per dešimtį metų drėgname ir šaltame archyve, po 8 ar 9 valandas beveik nesikeliant iš vietos, taip baisiai nutirpdavau, kad paskui einant, visą valandą nejausdavau kojų... Savo gyvenime aš neišgėriau vyno nė pusės gorčiaus ir jokių ištaigų nemačiau: po kiekvienų pietų būčiau gelėjęs suvalgyti dar kitus, jei būtų pasitaikę."

Artimiausias S. Daukanto palydovas buvo knyga, kurią jis ypač brangino. Kaip mokslininkas ir švietėjas, jis labiausiai vertino mokslinę knygą, tuo tarpu romanų skaitymą laikė bereikalingu laiko gaišinimu. Tačiau nuo visuomenės užsidariusiu asketu ar siaurą sritį težinančiu žmogumi jis nebuvo. Gyveno, tenkindamasis trupiniais, ne dėl to, kad būtų siekęs „pomirtinio atpildo" — gyvenimo malonumus jis paaukojo visuomeniniams tikslams.

S. Daukantas — istorikas, rašytojas, liaudies švietėjas — yra vienas žymiausių XIX a. lietuvių kultūros, literatūros bei visuomeninės minties atstovų. Net istorijos veikalus sakėsi skiriąs ne mokytiems vyrams, o motinoms, kurios vaikams apie prabočių darbus papasakoti galėtų.

S. Daukanto veikalai rodė žmonems kelią į šviesą, skleidė gyvenimo praktikai reikalingas žinias, ugdė gimtojo krašto meilę. S. Daukanto darbai, savo laiku turėję didelę visuomeninę reikšmę, įėjo į demokratinio mūsų kultūros palikimo lobyną, o šviesus šio kuklaus kultūrinio fronto darbininko pavyzdys ir šiandien tebėra gyvas.

V. VANAGAS

Paminklas Daukantui Papilėje. V. Grybo skulptūra.

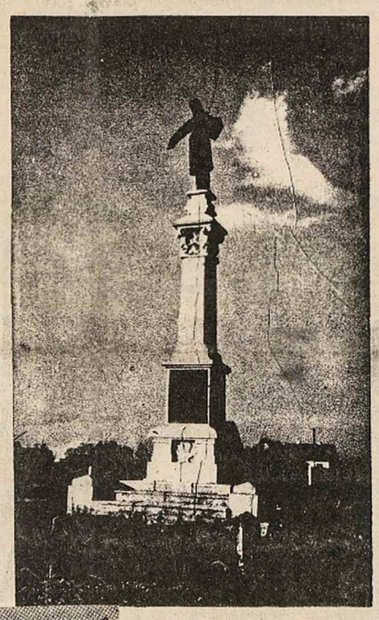

KAIRĖJE: SIMANO DAUKANTO GIMTIEJI NAMAI

S. DAUKANTO ŠIMTOSIOMS MIRTIES METINĖMS

BENZINAS — ATLIEKOS

XIX a. viduryje išrasta žibalinė lempa buvo didelis pažangos pasiekimas. Prieš šimtą metų naftos perdirbimas apsiribojo žibalo gavimu. Visos kitos naftos sudėtinės dalys buvo tik atliekos ir nežinota, ką su jomis daryti.

Blogiausia buvo su lengvai užsidegančiu benzinu. Ieškota būdų, kaip jį sunaikinti. Naftos fabrikantai pildavo benzino į žibalą, dėl ko įvykdavo sprogimų ir gaisrų. Todėl buvo leidžiami specialūs įstatymai, įpareigoją žibalo gamintojus tiekti tik tokį žibalą, kuris sunkiai degtų.

A. MERKELIS

Lietuvos keliu

(Iš V. Kudirkos monografijos)

LIETUVOS KELIU

Jo tolį užburtą likimas jam lemia...
Nuo šimtmečio kojų įdubęs į žemę,
Lietuvio takelis neturi kuo girtis —
Jį lydi tik kryžiai, malūnai ir svirtys,
Jis girdi tik smilgas, ką žnabžda paparčiai,
Kuo vargšas paklydėlis skundžiasi karčiai...
Jurgis Baltrušaitis.

Atkelta iš 1964 m. 51 nr.

4

Daugiausia visokeriopos paramos buvo galima laukti iš Maskvos Lietuvių studentų draugijos, kurios užuomazga siekė 1860 metus. Jonas Basanavičius 1873 m. atvykęs į Maskvą studijuoti rado vos keletą narių lietuvių studentų draugijoj. Po septynerių metų Jonui Šliūpui pradėjus studijuoti, draugija jau turėjo 23 narius, o dar po septynerių metų, 1887 metais, Kazys Grinius jau radęs apie 40 lietuvių studentų, susibūrusių į slaptą draugiją, kurios tikslas -savišalpa, savitarpio bendradarbiavimas, gimtosios kalbos išlaikymas, savo tautos praeities pažinimas ir pasiruošimas visuomeniniam darbui. Savo susirinkimuose skaitydavo lietuviškais klausimais referatus, dainuodavo lietuviškas dainas. Kad nekreiptų į save, kaip slaptos organizacijos, policijos akį, dažnai susirinkimus ruošdavo, kaip šeimyninius pobūvius, su užkandžiais, alučiu ir dainomis. 1880. gruodžio 21 -1881. sausio 22. išleido keturius numerius ektografuoto laikraštėlio Aušra, suorganizavo slaptą lietuvišką knygynėlį. Kai kurie draugijos nariai 1883-1886 metais bendradarbiavo Prūsuose leidžiamoje Aušroje.

Daugumas ano meto studentų buvo linkę į materializmą, socializmą ir pozitivizmą, sudarydami vadinamąją pažangiąją šviesuomenės dalį, kuri lietuvių visuomeniname ir kultūriniame gyvenime vyravo ligi dvidešimtojo amžiaus pradžios. Būdama liberališkai nusiteikusi, ji idėjiškai buvo nevieninga, ir tik tautinis idealizmas ir religinis indiferentizmas bei antiklerikalizmas juos daugiausia tejungė. Tautinis idealizmas juos saugojo ne tik nuo rusėjimo, bet ir nuo kitų to meto blogybių, ypač anarchizmo ir nihilizmo. „Maskvos lietuvių studentų slaptieji pobūviai policijai daugiau ar mažiau buvo žinomi, tačiau į juos, kaip į esamai santvarkai nekenksmingus, nekreipė daug dėmesio.

-Aš žinau, kad lietuviai kelis syk per metus renkasi mano nuovadoje. Na tegul sau jaunimas padainuoja, išsigeria, pazaunija. Tai nepavojinga. Tiems, kurie džiaugiasi, politika nerūpi, jie nesiruošia valstybės pamatų griauti. Aš tai žinau, -kalbėjo vienos nuovados viršininkas studentui Antanui Kriščiukaičiui, kuris mokė jo vaikus.

Maskvos lietuviai studentai savo veiklumu ypač pasireiškė Aušrai sustojus. Tuomet Pranas Mašiotas - Ašakaitis, Antanas Kriščiukaitis- Aišbė, Petrs Leonas- Liūtas, Motiejus Lozoraitis, Jonas Kriaučiūnas ir keliatas kitų norėjo išleisti naują laikraštį ir, daugiausia dėl lėšų stokos negalėdami to padaryti, kurį laiką savo straipsniais rėmė Šviesą.

Varšuviečiams ruošiantis leisti „Varpą" Maskvos universitete studijavo apie 50 lietuvių studentų, kurių daugiau kaip pusė buvo baigę Marijampolės gimnaziją. Tai buvo gausiausias bei pajėgiausias lietuvių studentų sambūris, kurio slaptai draugijai tuo metu pirmininkavo Petras Leonas /1864-1938/, kilęs iš Leskavos kaimo, Gudelių valsčiaus, Marijampolės apskrities. Tad Vincas Kudurka su juo susirašinėjo naujo laikraščio ir Lietuvos draugystės reikalais, pasiųsdamas jos įstatus. Maskviečiai, apsvarstę varšuviečių projektus, dėl jų įvykdymo buvo gana skeptiški. Svarbiausia kliūtis laikraščiui leisti jiem atrodė lėšų stoka. Iš kur jų gauti.

Maskviečiai lietuviai studentai dėl Lietuvos draugystės steigimo ir naujo laikraščio leidimo kritiškai buvo nusiteikę ir dėl to, kad tų svarbių sumanymų pradininkai buvo ne jie. Varšuviečiai buvo negausūs, dar niekuo savo darbais nepasireiškę ir neatrodė, kad jų gražūs sumanymai galėtų būti įgyvendinti. Tačiau tvirtavalis Vincas Kudirka buvo nepalaužiamas entuziastas, gilai tikįs, kad naujo laikraščio leidimas daugiausia pareina nuo jų pačių ryžto ir pastangų. Negalėdami to klausimo per laiškus išspręsti, sutarė tais pat metais per Petrines susitikti Marijampolėje.

Bus daugiau.

Prieš šimtą metų

● **Paryžiuje, „Prekybos ir pramonės vystymosi" salėje įvyko Halibero išrasto respiratoriaus bandymai. Šio aparato dėka žmogus laisvai gali kvėpuoti patalpoje, kurioje pilna tirštų dūmų. Bandymo metu daktaras Heraras ten išbuvęs tol, kol prirašė visą puslapį.**

● **Olandijos vyriausybės komandiruotas fotografas, nuvykęs fotografuoti Javos salos gamtovaizdžių, ten atrado visą miestą, kurį užpylė lava iš vulkano, užgesusio prieš keletą šimtų metų.**

VYT. RIMKEVIČIUS. ROMANAS.

STUDENTAI

29

— Kol neišmaudysiu tavęs — nedovanosiu,— atsakė Stasė.

Jis suprato jos žodžius kaip atleidimą, pralinksmėjo.

Abu nuėjo prie laužo, pas vakarotojus. Stasė atsisėdo šalia Andriulio.

Netrukus kitoje laužo pusėje pasigirdo ryškus klubo-skaityklos vedėjo balsas:

— Dėmesio! Dėmesio! Kalba radijas! Banga — šimto gramų su priekaba! Perduodame per televizorių kurortininkams programą!

Iškilo iš trijų grėblių sudėtas keturkampis — jo viduryje stovėjo Kostas, o jam iš šalių — du šienpioviai. Pritariant akordeonui, jie pradėjo dainuoti. Dainavo apie atitarnavusį ir namo sugrįžusį kareivį...

Šienautojai klausėsi, plojo ir prašė dar padainuoti:

— Apie Martyną, Kostai! Kaip jis dešrą vogė!..

— Apie Agotą, kaip nešė lepšę parduoti!..

Dainavo apie brigadą:

Vakar lig gaidelių Mikas
Prašnekėjo su Stase.
Šiandien snaudė atsilikęs
Ant mašinos lankose.

Jonai, Jonai, pas Onutę
Kviečiam piršlėmis atvykt,
Jums vestuvinį alutį
Šiandien galim padaryt.

Nuo laužo ligi kupetos Stasę palydėjo Kostas.

— Kaip mokam, taip šokam,— kalbėjo jis.— Nuobodu tau, tur būt, juk ne tokių dalykų matai Vilniuje...

— Ne, Kostai, nenuobodu,— atsakė ji pagalvojusi.

Jis kažkaip nevikriai nusilenkė, palinkėjo saldžių sapnų ir nusivijo draugus.

Vėliau, kai Stasė nusimaudžiusi užkopdavo ant Šešupės kranto, Andriulis kur nors prapuldavo. Iš už kupetos išlįsdavo Kostas. Jiedu susėdę ligi vakarienės kalbėdavosi. Stasė pasakodavo apie operas, rašytojus, bendrabučio gyvenimą, Kostas — apie kariuomenėj praleistas dienas.

Jam Stasė buvo kitokia negu jų kolūkio merginos. Kitokios jos akys, švelnios rankos. Jis nesijautė niekuo žemesnis už ją. Kostui atrodė, jog kiaulių fermoje dirbančių merginų rankos suskirdę, jog jis teturi vienas kareiviškas kelnes tik todėl, kad Stasės rankos būtų švelnios, kad ji galėtų mokytis, dėvėti gražias sukneles. Vis dažniau pamiršdavo Kostas, kad jis buvo kareivis, o dabar yra rimtas brigadininkas. Rodės, kad juodu su Stase tie patys, tik ilgai ilgai nesusitikę vaikai: pina vainikus žalmargėms ant ragų, pešasi miške dėl kartu pamatyto baravyko. Deja, taip galėjo tik atrodyti...

Beliko pora dienų ligi šienapiūtės pabaigos. Kostas vis dažniau ieškodavo progų pabūti su Stase — ir per pietų pertrauką, ir po vakarienės.

Jų draugystė nutrūko keistai ir netikėtai. Priešpaskutinį vakarą jie drauge žingsniavo nuo Šešupės. Pusiaukelėje Kostas apkabino Stasę per pečius. Ji manė, kad tai tik juokais, tačiau Kostas nejuokavo. Stipriai suėmęs ją už rankų, pabučiavo į lūpas. Stasei tai buvo taip netikėta, kad ji, ištraukusi ranką, stipriai sudavė jam per veidą.

Kostas nė nepajudėjo.

— Paleisk! — Stasę apėmė pyktis, kaip ir tą kartą, kai jis įmetė ją į vandenį.

Kosto lūpos virpėjo, pikta ugnelė degė akys.

Stasė išniro iš jo rankų ir nubėgo į stovyklą. Andriulis, lyg nieko nežinodamas, pasiteiravo:

— Gal į gretimą kupetą, arčiau tavęs persikelti? Gal baugu vienai?

— Ne! Ką jūs, dėdule! — pasipriešino Stasė.

Prie savosios kupetos ji pamatė sėdintį Kostą.

— Kostai! — pašaukė.

Kostas tylėjo. Nežinia, ar jis pyko, ar liūdėjo.

— Kas tau?

Kostas sujudėjo:

— Su mokytais tai jūs bučiuojatės, o jeigu aš — tai nė paliesti tavęs negalima...

Stasei truputį atslūgo pyktis. Ji perbraukė ranka per jo plaukus:

— Gal būčiau pamilus tave, Kostai, bet... Aš kitą myliu...

Kostas krūptelėjo, įdėmiai pasižiūrėjo į nuleistą Stasės galvą ir pašokęs nuėjo.

Stasė, žiūrėdama į kupetomis nusėtą lauką, kvepiantį džiūstančia žole, su neapsakomu ilgesiu troško, kad šalia būtų Jonas, kad ji galėtų prisiglausti jam prie krūtinės ir apie nieką nieką negalvoti, tik klausytis, kaip plaka jo širdis, jausti jo rankas, glostančias veidą...

Šiandien kolūkio pirmininkas, atvažiavęs pažiūrėti, kaip sekasi šienapiūtė, atvežė Stasei Jono laišką. Stasė kur benuslėpdama skaitė jį ir įsiminė kiekvieną žodį.

„Aš su tavim,— rašė Jonas.— Tu man vienintelė. Laukiu nesulaukiu tos dienos, kada pasimatysime."

„Jis supranta... — šnabždėjo Stasė.— Jis viską supranta... Jei būsiu ir negraži, jis vis tiek mylės..."— ir, apimta ilgesio, žvelgdavo į tą pusę, kur Jono namai. Mesti greblį ir lėkti! Dieną naktį lėkti... Ji bučiavo laišką, kiekvieną jo raidelę — prie jų buvo prisilietęs Jonas.

Sunėrusi virš galvos rankas, stovėjo Stasė lyg kažko laukdama, kad sulaukusi galėtų prisiglausti ir iki užsimiršimo šnabždėti pačius švelniausius žemėje žodžius.

Viską nustelbė kankinančios dvejonės: „O jei?.. Turėsim tuojau apsivesti. Ką kalbės draugai? Vis vien Instituto nemesiu! Jeigu Jonas nesutiks? Sutiks... „Laukiu nesulaukiu tos dienos, kada pasimatysime..."

Visą kūną apėmęs nuovargis traukte traukė priglausti galvą prie kvepiančio šieno. Stasė įsivyniojo į antklodę ir, įlindusi į kupetą, ėmė migdytis.

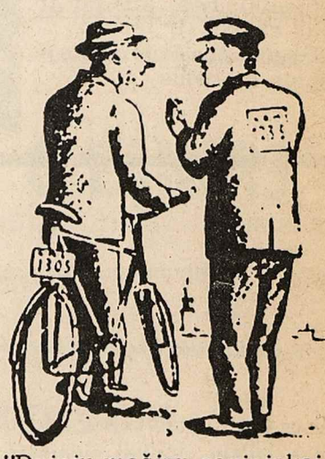

"Dviejų mašinų savininkai- benzinkos ir dviračio", - juokauja "Šluota" iš "pažangiausios technikos" šalies- Sov. Sąjungos.

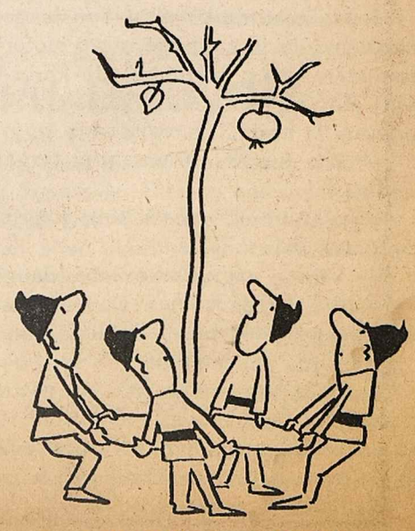

Sovietiniai žmonės laukia obuolių derliaus

KULTŪRINĖ KRONIKA

IŠKILMĖS VASARIO 16 GIMNAZIJOJE

Balandžio 11 d. Vasario 16 Gimnazijoje Huettenfelde įvyko naujo pastato pašventinimas ir įkurtuvės. Iškilmėse dalyvavo apie 200 lietuvių. Pašventinto vyskupas Pr.Brazys, MIC, iškilmėse dalyvavo Baden-Wuerttembergo valdžios atstovas S.Schwartz ir Bonos pabėgėlių ministerijos atstovas M. Lueder.

MATEMATIKŲ PASITARIMAS VILNIUJE

Balandžio pradžioje Vilniuje įvyko šeštasis Mtematikų draugijos pasitarimas. Jo tikslas buvo aptarti paskutinių metų rezultatus ir apžvelgti per 25 metus atliktus darbus. "Tiesa" (bal. 3,nr. 78) pranešė, kad pasitarime matematikos mokslo vystimasi Lietuvoje nušvietė prof. P.Katilius. Nemaža matematikų dirba Mokslų akademijos Fizikos ir matematikos institute. Katilius teigė, kad lietuvių matematikų dar bai žinomi bei vertinami ir užsienio kraštų matematikų. Prof. J.Kubiliaus manografija "Tikimybių metodai skaičių teorijoje" yra išleista JAV-se ir dabar leidžiama Anglijoje. Plačiai vertinami ir doc. Vyt. Statulevičiaus darbai. Draugijos ataskaitą padarė prof. J.Kubilius. Draugija įkurta 1962 m. Matematikai turi savo žurnalą "Lietuvos matematikos rinkinys" — jis esąs žinomas Sovietų Sąjungoje ir užsienyje. Šiuo metu dr-je dirba 29 matematikai. Vienas svarbesnių draugijos tikslų yra kovoti už kuo platesnį matematikos mokslų (kibernetikos, tikimybių teorijos, skaičiavimo matematikos ir kt.) žinių ir metodų praktinį pritaikymą. Pasitarime buvo 57 pranešimai. Į naują Matematikų d-jos valdybą išrinkti prof. J.Katilius, prof. J.Kubilius, V.Matulis, V.Liutikas, doc. A.Naftalevičius, doc. V. Statulevičius, prof. Z.Žemaitis.

E.

3 LIETUVIŲ TAUTOSAKOS TOMAI

Lietuvoje išleistas "Lietuvių tautosakos" trečiasis tomas. Atspausdintos gyvulinės, formulinės ir stebuklinės pasakos. Šis tomas turi 700 psl. Medžiagą paruošė L.Sauka ir A.Seselskytė.

● Čikagoje garsėja evangelikų - liuteronų "Tėviškės" parapijos, vedamos kun. A.Trakio, choras, kurį veda muzikas Jurgis Lampsatis.

SALEZIEČIŲ LIETUVIŲ GIMNAZIJOJE

Italijoje, Castelnuovo, šiemet mokosi apie 60 lietuvių, atvykusių iš įvairių kraštų, kitų valstybių. Gimnazija prašo aukų, reikalingų išsilaikyti.

PIRMASIS ARCHITEKTŪROS DAKTARAS

Pabaltijos valstybėse yra Edu ardas Budreika, apgynes disertaciją tema"Klasicizmo archytektūros suklestėjimas Lietuvoje". Disertaciją jis gynė Lenin grade dailės akademijoje, Repino vardo institute. E.Budreika yra Vilniaus dailės institu to docentas. Teigiama, kad Budreika esąs pirmasis visame Pabaltijy architektūros daktaras.

16 LIETUVOS RAŠYTOJŲ PLOKŠTELĖSE

Įrašyti: Putinas, Simonaitytė, Mieželaitis, Marcinkevičius, Avižius, Sluckis, Venslova, Baltušis, Jonynas ir kiti "seniai". Esą bus įrašyti ir jaunesnieji.

Vilniuje gastroliuoja Varšuvos teatras "Teatr Powszkny", laikomas meniškiausiu lenkų teatru.

ATSIŲSTA PAMINĖTI

"Moteris" 1965 metų kovo ir balandžio mėnesių numeris, labai įdomus...

Vincas Krėvė. "The Temptation". Translated from the Lithuanian by Raphael Sealey Introduction by Charles Angoff. Išleido Manylan Books, Inc., New York, 85-37, 88th Street, Woodhaven 21, N.Y., USA. Kaina 3 dol.

Manyland toliau leidžia lietuvių rašytojus, išverstus į anglų kalbą. Ir šis leidinys labai gražiai, kultūringai išleistas. Patartina jis, kaip ir kiti Manyland leidiniai, įteikti anglškoms bibliotekoms, kad lietuvių kūrybos galėtų pasiskaityti angliškai skaitanti publika.

DEŠINĖJE: ⟶

Kažin ar šioje fotografijoje daugelis Montrealio lietuvių save atpažins, nors nuo šios nuotraukos padarymo praėjo vos apie 10 metų... Vieni jau baigė universitetus ir įsigijo specialybes, kiti jau ir šeimas sukūrė . ir tapom

Tiktai patys jauniausieji dar tąsia mokslus.

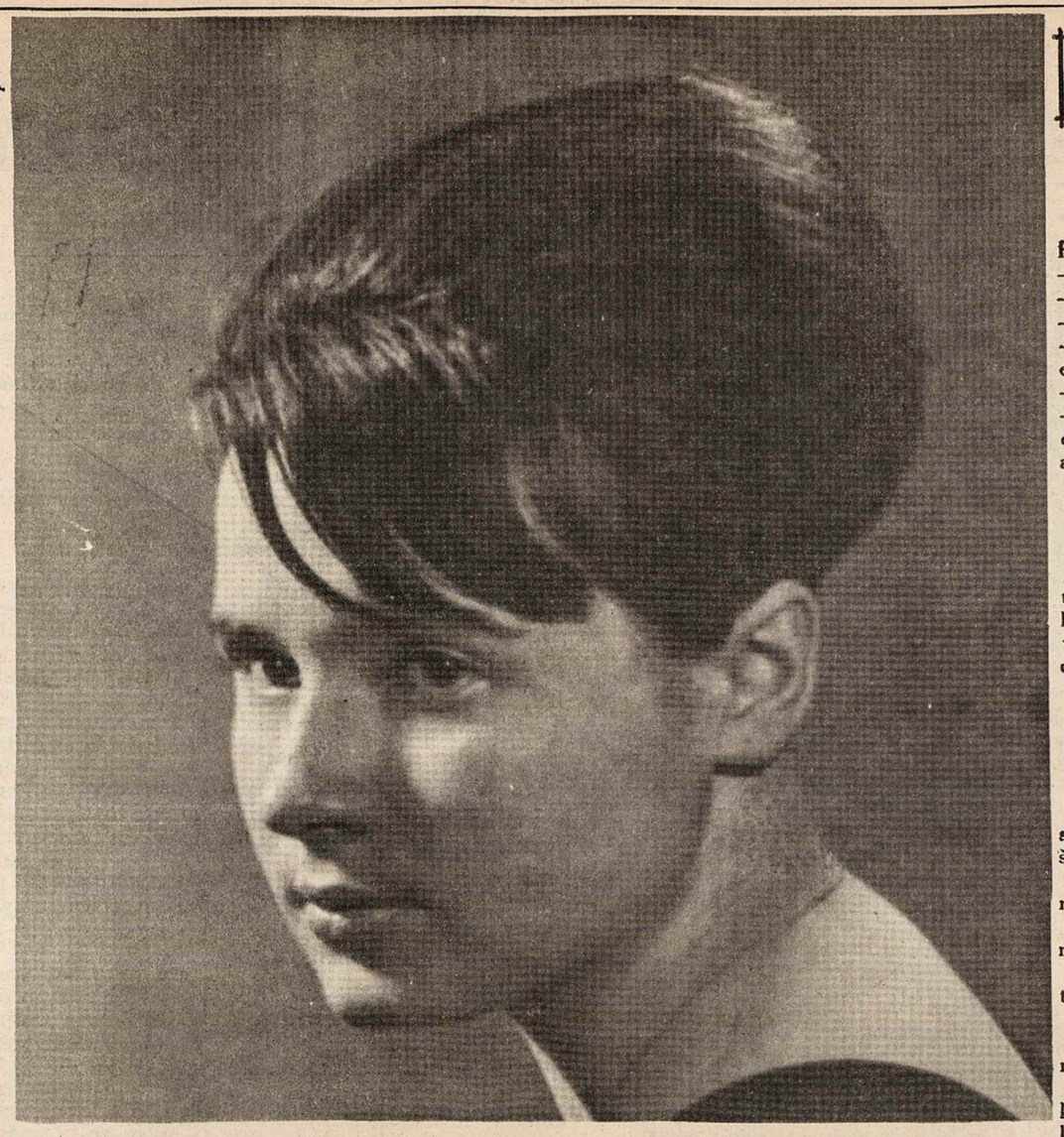

PASIKALBĖJIMAS SU NL SPAUDOS BALIAUS KARALAITE

Renata Lukošiūnaite

-Ar Tamsta patenkinta, kad tapai NL Spaudos baliaus karaleite?

-Taip, aš esu labai patenkinta ir dėkinga visiems Montrealiolietuviam, kad mane išrinko Spaudos baliaus karalaite.

-Kaip Tamsta jautiesi gavusi Spaudos baliaus karaleitės titulą?

-Iki šiol jaučiuosi puikiai ir šio gražaus ir vykusio Spaudos baliaus greit neužmiršiu. Aš norėčiau, kad ši graži tradicija nepasibaitų tik pasilinksminimu ir titulų įteikimu, bet kad apjuntų vis as lietuviškas sirdis vienam tikslui --- išlaikyti gyva, ir gražų NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" laikraštį .

-Ar Tamsta tikėjais būti išrinkta NL Spaudos baliaus karalaite?

-Tai gal dar lietuviško kuklumo kibirkstėlė užsilikusi mano širdies kampely Iš tiek gražių lietuvaičių niekuomet nenorėjau tikėti, kad šis gražus titulas atitektų man.

-Kaip Tamsta pasirinkai laimingą numerį?

-Aš šio numerio nepasirinkau pati, man jį prisegė vianas iš mano pažįstamų. Bet nuo šio vakaro mano laimės numeris yra "22".

-Galima sužinoti, kur ir ką Tamsta dirbi ar mokiniesi?

-Aš dirbu importo Kompanijoj. Be to, toj pačioj kompanijoj dirbu kaip travel agent ir netrukus pereisiu vien tik į šią sritį.

-Kaip seniai Tamsta gyveni Montrealyje?

Kanadoj jau esu 3 1/2 metų, ir tiek Montrealyje?

-Tamsta dalyvouji lietuviškame gyvenime ?

-Labai apgailestauju, bet iki šiol aktyviai negalėjau dalyvauti bet kokioj lietuvių grupėj. Pirmi netai visieams neglengvi Kanados mokykloj. O veliau, kai pradejau dirbti, vakarais lankiau Busines College or American School. Bet už tai širdimi visuomet buvau su lietuvias, o ateity tikiusi įsijungti aktyviai.

/Iš pasikalbėjimo per lietuviškąjį radio/.

TREJOS DEVYNERIOS

VEDA DR. GUMBAS

KURIS GI JŲ KVAILYS ?

Psichiatras tikrina pacientą:
— Kiek katė tur ausų?
— Dvi.
— Kiek ji turi kojų?
— Keturias... atsako pacientas jau piktai.
— Uodegą ji turi, ar ne?
— Kvaily! — neištveria pacientas. — Ar tu nematei katės, ar ką?..

— o — — o —

BENDRADARBIAI

"Ežys ir lakštingalė", — užrašė mokiniai gamtos pamokos metu, — "tai yra tokie gyvuliai, kurie sodininkui padeda sulesti vabzdžius"...

— o — — o —

PSICHIATRO NUOMONĖ

Susirūpinęs vyras kalbasi su psichiatru, kurio atėjo prašyti patarimo.
— Kas daryti, daktare? Mano žmona miegodama kalba...
— Tai tas dar nieko bloga nereiškia...
— Kaip tai nereiškia? Ji kartoja sapne: "Ne Petrai ne!"
— Tai nieko baisaus!
— Kaip nieko baisaus? Mano vardas Jonas, ne Petras!..
— Nusiramink, Jonai. Sakau, kad nieko baisaus, kol ji kartoja „ne".

— o — — o —

MINIATŪROS

...— Mudvi su Saule vienodai reikalingos: aš naktį, jinai dieną, — išdidžiai kalbėjo elektros lempa.

— Paukščių teisme gegutė karveliui pareikalavo didžiausios bausmės... už nesirūpinimą vaikais.

—Iš kur atsiranda kvailiai? —galvojo asilas, bet atsakymo nerado.

—Ko ten Saulė didžiuojasi? Štai jos jau ir nėra. Aš ją užtemdžiau, — pasakė kurmis, įsirausęs giliau į žemę.

BANDELĖS IR SKYRYBOS

Motina, susirūpinusi sūnaus sveikata, kreipiasi į gydytoją:
—Daktare, nežinau kas daryti. Prašau patarimo.
—Koks gi reikalas?
— Mano sūnus per dienų dienas sėdi ant smėlio ir kepa bandeles.
— Na, tegul sau kepa. Nieko bloga nedaro...,
— Bet jo žmona sako, kad to neištversianti ir nori skirtis..

DELNAI VIETOJE PADĖKLŲ

Marijampolėje neseniai pakrikštyta į Kapsuką. Čia to šlovingojo komunisto garbei įvestas naujas prekių nešimo būdas. "Iš parduotuvių, — rašo "Šluota", — kulinarijos gaminius nešame padėję tiesiog ant delnų"...

XIII. KAS BUS?

Tiesus asfaltuotas kelias lyg juosta driekėsi per pageltusius laukus. Vaikai, eidami iš mokyklos, stabtelda-vo šalikelėje, o drąsesni pabėgėdavo į vidurį kelio, tartum ruošdamiesi savo laibomis rankutėmis suturėti mašiną. Šoferis jiems pagrūmodavo kumščiu:

— Neliskit po ratais, varliai! Išpersiu kailį!

Jonas neatitraukė akių nuo lango. Tuo labai buvo nepatenkinta jo kaimynė, stora moteris riesta nosimi ir smulkiais pelės dantukais. Ji knibždėjo, nuolat taisė šalia stovintį maišą su svogūnais ir šnabždėjo į nugarą priešais ją sėdinčiam vyriškiui:

— Prie turgaus, ponas, prie turgaus tegul sustabdo našiną.

Vyriškiui nieko neatsakius, ji grįžtelėjo į Jono pusę, prasišiepė:

— Vilniuj vagių, sako, labai daug?..

— Ne, tik aš vienas. Daugiau nepažįstu,— net nežvilgtelėjęs į jos pusę, atsiliepė Jonas.

Kaimynė nebekalbino.

Pasirodė Vilniaus bokštai. Jie pastebimai artėjo, ir po valandėlės mašina įvažiavo į Komjaunimo gatvę. Prie turgaus išsikraustė moteris su svogūnų maišu, Jonas išlipo stotyje. Trumpam užbėgs į namus — ir pas Stasę.

Išsiilgo jos, nors tai nebuvo tas ilgesys, kuris lydi visą laiką. Gaudavo laišką — ilgėdavosi, artėjo prie Vilniaus — troško greičiau ją pamatyti. Atostogaujant Maskvoje, kartais keliom dienom Stasė dingdavo iš atminties.

Ant jūros kranto, pušyne pasislėpusiame kurorte, buvo daug naujų įspūdžių, pažinčių, kurios greitai užsimegzdavo ir dar greičiau užsimiršdavo. Viena liko kiek ilgiau — tai pažintis su Talino universiteto studente Laina Rogenbaum. Jie kartu eidavo pasižiūrėti saulėlydžio, mėtydavo duonos trupinius žuvėdroms. Laina — lietuviškai banga. Gražus vardas, kaip ir pati šviesiaplaukė estaitė. Ji mokė Joną žaisti lauko tenisą. Viena vakarą jūros pakrantėj Jonas norėjo Lainą pabučiuoti, tačiau jinai atstūmė jį: „Antrą kartą nemėgink",— pasakė. Tenisą žaisdavo jie ir po to, bet Jonas jau vis dažniau prisimindavo Stasę. „Pereičiau su ja pakrante, visi atsigręžtų..."— slapta didžiavosi jis.

Namuose Jonas nusiprausė, persimetė keliais žodžiais su Liucijum ir išskubėjo pas Stasę. Kišenėje nešė dovaną — tris gintaro gabalėlius, rastus pajūryje po audros.

Juo arčiau Stasės namų, juo labiau skubėjo Jonas. Įsukęs iš gatvės į kiemą ir pamatęs pažįstamą langą, jis vienu atsikvėpimu užbėgo laiptais. Nepasibeldęs atvėrė duris. Stasė šukavosi kasas. Pamačiusi veidrodyje, kad įėjo Jonas, ji lyg pakirsta pasviro į jo pusę, priglaudė galvą prie Jono krūtinės. Stasė bučiavo Jono rankas, kedenančias jos plaukus, ir kiusniu žvilgsniu žvelgė jam į akis.

Paskui abu valgė Stasės atsivežtus obuolius, Jonas pasakojo apie Majorus, Rainio muziejų...

— Nepink plaukų,— paprašė Jonas.— Tau šitaip labai tinka.

Ant stalo tyra gelsva šviesa švietė trys gintaro gabalėliai, Stasė išrikiuodavo juos ant delno ir vėl atsargiai padėdavo ant stalo, lyg bijodama, kad jie nesudužtų.

— Toks mažas jautiesi prie jūros,— kalbėjo Jonas.— O pušys taip šniokščia audrai šėlstant. Laimingas būdavau, galvodamas apie tave. Laukei?

— Jonai... — Stasė nenuleido tiriančio žvilgsnio nuo jo veido. Jos balsas, rodės, ateina iš tolo, kaip tą naktį Vingio parke.

— Kas, Stase? — klausė jis.

— Matai, kieme vaikai žaidžia...

— Aha. Žiūrėk, koks bamblys, o jau plyšoja: „Aš — Saunoris! Aš — Saunoris!" — šypsojosi Jonas.

— Jonai... Aš... nėščia... — tuo pačiu, iš tolo ateinančiu balsu tarė Stasė.

Jonas, nesusivokdamas, vis dar šypsodamasis žiūrėjo į ją. Pamažu šypsena išblėso. Jis pasilenkė per stalą ir pašnibždom, tarsi bijodamas, kad kas neišgirstų, paklausė:

— Tu... tikrai žinai?

— Tikrai,— užmerkdama akis, atsakė Stasė. Jos atmesta galva su išpintomis kasomis buvo nuostabiai graži. Tačiau Jonas to nebematė. „Štai kodėl ji išblyškus..." — Jono mintys skriejo pašėlusiai greit, viena pralenkdama kitą. Maloni savijauta dingo. Virpėjo keliai, lyg jį būtų sugavę įvykdžius nusikaltimą.

— Tu nepaliksi manęs?.. — Ji vėl žvelgė į Joną tuo giliu tiriančiu žvilgsniu, kuris baugiai prigesdavo po kiekvieno Jono žodžio.

— Mes visur... Visados... — rezgė jis.— Reikia pagalvoti... Mes padarysim ką nors... Viskas taip staigiai...

— Du mėnesiai, Jonai.

Juo labiau blaškėsi ir blūdinėjo po kambarį Jonas, čia paimdamas, čia vėl numesdamas ant stalo gintaro gabalėlį, tuo ramesnė buvo Stasė.

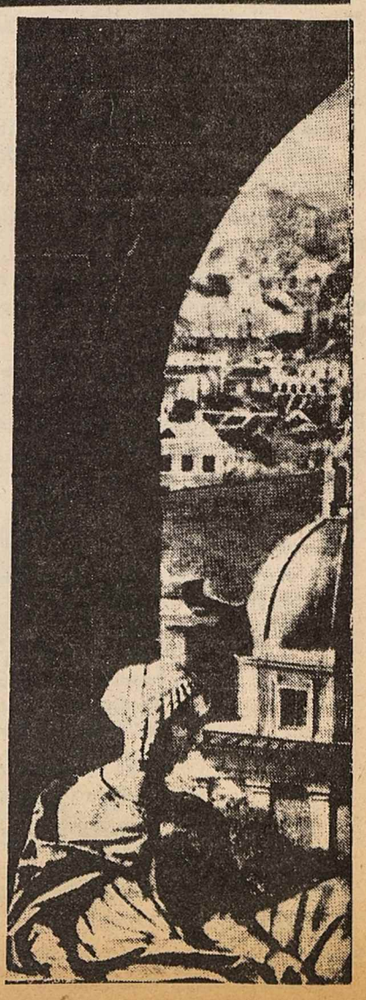

BŪKIME SVEIKI

NEMALONUS KVAPAS IŠ BURNOS

Blogas kvapas burnoje dažniausiai atsiranda dėl negydomų kariozinių dantų. Valgant į juos prilenda maisto. Neišvalytos, užsistovėjusios maisto liekanos kariozinėse ertmėse, seilių ir burnos floros veikiamos, genda ir dar daugiau sustiprina nemalonų kvapą.

Sergant paradontoze, ant dantų kaklelių susikaupia blogo kvapo apnašos, kurios po ilgesnio laiko persisunkia seilėse esančiom kalcio druskom ir sudaro dantų akmenis. Dantų akmenys, susikrovę giliai po dantenomis, atkloja jas nuo dantų kaklelių. Susidaro gilios kišenės, kurios lengvai užsiteršia ir kurias sunku išvalyti. Jose vyksta uždegimas. Dantenų kišenėse atsiranda pūlingos išskyros, kurios ir skleidžia blogą kvapą.

Nemalonus kvapas burnoje gali atsirasti, kai neteisingai padaryti dantų profezai: trumpos karūnėlės arba tarpinė tilto dalis plačiu pagrindu prigula prie dantų krašto, taip pat kai blogai įdėtos plombos. Kartais blogas kvapas iš burnos atsiranda, esant netaisyklingam dantų sukandimui. Pavyzdžiui, kreivi, susikimšę dantys ar gilus blokuojantis sukandimas. Esant netaisyklingam sukandimui, apsunkinami normalūs žandikaulio judesiai, sunkiau kramtyti ir valyti dantis.

Nemalonus kvapas iš burnos taip pat juntamas, sergant stomatitu ar gingyvitu (burnos gleivinės uždegimu).

Būna atvejų, kai dantys sveiki, bet vis tiek jaučiamas blogas kvapas. Taip būna, sergant lėtiniu tonzilitu, anacidiniu gastritu (berūkštiniu skrandžio uždegimu), esant kepenų bei virškinamojo trakto sutrikimams.

Pajutus iš burnos nemalonų kvapą, reikia kreiptis į gydytoją stomatologą arba terapeutą, nes tai gali būti kurio nors rimto susirgimo požymis.

Gyd. Z. KAIKARIENĖ

MITRALINĖ ŠIRDIES YDA

Širdies ydomis vadinami susirgimai, susiję su širdies vožtuvų pakenkimu. Širdyje yra 4 vožtuvai: 1) mitralinis (taip pavadintas dėl savo formos, primenančios vyskupo mitrą). Tiksliau jį vadinti dviburiu, nes susideda iš 2 dalių, vadinamų burėmis. Jis skiria kairįjį prieširdį nuo kairiojo skilvelio; 2) triburis, kuris susideda iš 3 burių ir skiria dešinįjį prieširdį nuo dešiniojo skilvelio; 3) aortos, kuris susideda iš 3 pusmėnulio formos vožtuvų ir skiria kairįjį skilvelį nuo aortos; 4) plaučių arterijos, kuris taip pat susideda iš 3 pusmėnulio formos vožtuvų ir skiria dešinįjį skilvelį nuo plaučių arterijos.

Jei pakenkiamas kuris nors vožtuvas, kraujo tekėjimas širdyje sutrinka, atsiranda širdies yda. Širdies yda gali būti dvejopa: vožtuvo nepakankamumas — insuficiencija arba vožtuvo angos susiaurėjimas — stenozė. Tai priklauso nuo širdies vožtuvo pakenkimo ir kraujo tekėjimo sutrikimo pobūdžio.

Normaliai deguonies prisotintas — arterinis — kraujas iš plaučių per venas patenka į kairįjį prieširdį, iš jo į kairįjį skilvelį, vėliau į aortą bei kitas arterijas. Atidavęs deguonį ir suėmęs anglies dvideginį, kraujas tampa veniniu ir venomis suteka į dešinįjį prieširdį, o iš jo į dešinįjį skilvelį, plaučių arteriją, plaučiuose prisigeria deguonies ir suteka į kairįjį prieširdį.

Kai kuris nors vožtuvas taip pakenkiamas, jog negali pilnai uždaryti angos, dalis kraujo per jį grįžta atgal. Tokia širdies yda vadinama vožtuvo nepakankamumu ir gali būti tiek mitralinio, tiek triburio, tiek aortos, tiek plaučių arterijos. Esant sveikam mitraliniam vožtuvui, kiekvieno širdies susitraukimo metu iš kairiojo skilvelio į aratą išvaroma vidutiniškai apie 75 ml kraujo. Esant šio vožtuvo nepakankamumui, dalis kraujo grįžta atgal į kairįjį prieširdį. Jei vožtuvo nepakankamumas nedidelio laipsnio, grįžta nedaug kraujo — apie 5 ml, jei didesnio laipsnio — 10—30 ml.

Jei vožtuvo kraštai suauga ir dėl to susiaurėja jo anga (normalios angos plotas — 4—6 cm^2), tokia yda vadinama vožtuvo angos stenoze. Susiaurėjus angai, sunkiau prateka kraujas.

Širdies ydos nėra retas širdies susirgimas, jas turi maždaug 0,5—1% gyventojų ir jos sudaro iki 25% visų širdies susirgimų. Joms tenka trečioji vieta po hipertoninės ligos ir koronarų aterosklerozės.

Širdies ydų priežastys gali būti įvairios, tačiau dažniausiai jas sukelia reumatinis širdies susirgimas. Ne veltui sakoma, jog reumatas laižo sąnarius, graužia širdį. Ypač šiuo atžvilgiu pavojingas reumatas vaikystėje bei jaunystėje.

Iš visų širdies ydų dažniausiai, iki 55%, pasitaiko mitralinės širdies ydos: mitralinio vožtuvo nepakankamumas ir mitralinės angos stenozė. Neretai kartu randama tiek mitralinio vožtuvo nepakankamumas, tiek jo angos stenozė. Tais atvejais sakoma, jog yra kombinuota mitralinė širdies yda.

Jei širdies yda nedidelio laipsnio, ligonis jos nejaučia ir yra visiškai darbingas. Jei širdies yda didesnio laipsnio, atsiranda įvairių nemalonių jutimų ir, laikui bėgant, taip sutrinka kraujo tekėjimas, jog ligonis tampa nedarbingas. Skiriamos 5 mitralinės angos stenozės stadijos. Esant pirmai mitralinės stenozės stadijai, ligonis nejaučia jokių nemalonių jutimų, antroje stadijoje atsiranda dusulys, trečioje — kraujas susitvenkia kepenyse, ketvirtoje — dar daugiau jose kraujo susitvenkia ir toliausiai pažengusi stadija vadinama penktąja.

Kadangi širdies ydas sukelia negrįžtami širdies vožtuvų pakitimai, tai vaistais jų pagydyti neįmanoma. Dėl to šiuo metu jos gydomos chirurginiu būdu, pašalinant vožtuvų angos susiaurėjimą arba pakeičiant pakitusį vožtuvą plastmasiniu ar paimtu iš kito žmogaus (žr. „M. ir g." 1964 m. 7 nr., „Dirbtiniai širdies vožtuvai"). Esant mitralinei širdies ydai, operuoti reikia antrojoje arba trečiojoje stadijoje. Tarybų Sąjungoje jau atlikta daugiau kaip 5000 mitralinės angos susiaurėjimo operacijų. Sėkmingai ši yda operuojama ir mūsų respublikoje.

Gyd. A. LUKOŠEVIČIŪTĖ

— Koks asilas tave skuto!
— Aš pats skutuosi.

ŠIO PAVASARIO MADOS

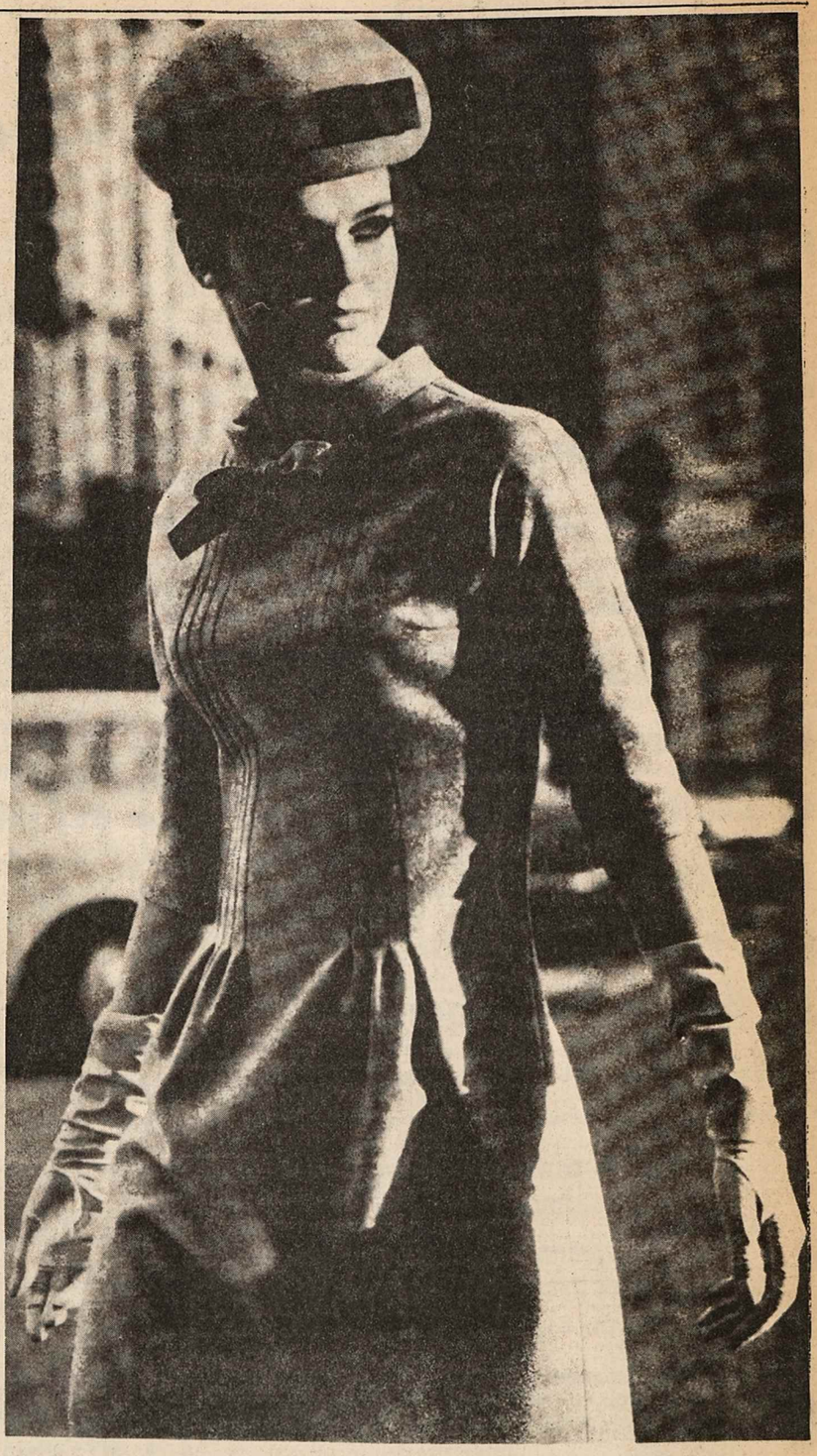

RODNEY, Ont.

MOTINOS DIENA

Rodney - West Lorne apylinkių lietuvių minima iškilmingai ir su didele programa. Tai yra netik motinos pagerbimas, bet ir lietuvybės išlaikymo šventė. Į šią šventę kviečiami visi apylinkių lietuviai.

Programoje yra numatyta P.J.Matulionio paskaita. P.J. Matulionis yra visų mūsų pažįstamas kaipo visuomenininkas ir kalbėtojas, buvęs VLIKo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkas.

Meninę dalį atliks iš Detroito atvykstantis dramos mėgėjų ansamblis, vadovaujamas P. Z. Arlauskaitės-Mikšienės. Šis ansamblis pasižymėjęs savo vaidybiniu pasisekimu. Šį kartą jis pasirodys su komedija "Teta iš Amerikos". Be to dalyvauja ir vietos jaunimas su savo programa. Kartu tenka pažymėti, kad yra ir lietuvių DrV. Kudirkos vardo šeštadieninės mokyklos mokslo metų uždarymas.

Po meninės dalies bus bendros vaišės, kuriose dalyvauja svečiai kartu su vietiniais. Minėjimas įvyks 1965 m.gegužės mėn. 2 dieną, pirmąjį gegužės sekmadienį 4-tą val.po pietų Rodney miestelio salėje. Laukiame atvykstant. Rengėjai

KLB Rodney A-kės valdyba.

SAULT ST. MARIE, ONTARIO

MŪSŲ KOLONIJOS

kapeliono, kun. A.Sabo, pakviestas, pakeliui į vakarų Kanadą, pas mus vėl atsilankė „skrajojantis" kapelionas —kun.St. Kulbis iš Montrealio ir balandžio 5-6 dienomis sėkmingai įvykdė mūsų mieste ir apylinkėje gyvenantiems tautiečiams rekolekcijas.

Šį kartą rekolekcijos įvyko visai naujoje vietoje, priemiestyje (2nd Line) neseniai pastatytoje kroatų bažnytėlėje, kur abi dienas labai gausiai susirinko mūsų tautiečiai su jaunimu. Kroatų bažnytėlė labai lankoma įvairių tautybių naujųjų kanadiečių ir kroatų klebonas tėvas Bertoldas, pats būdamas naujas kanadietis, kaip jis savo trumpame žodyje mūsų tautiečiams paminėjo, žino Lietuvos istoriją nuo karaliaus Mindaugo laikų ir su malonumu yra pasiruošęs lietuviams kiekviena proga patarnauti bei padėti. Už kroatų bažnyčios naudojimą nebuvo paimta nei vieno cento.

Korespondentas.

KITOS NAUJIENOS

— Mūsų miesto tautiečių V. J.Staškūnų rezidencijoje pasidarė savotiškas jaunimo centras. Kas antrą dieną jaunosios lietuviškos atžalos renkasi pas Staškūnus, kur tautietė Jadvyga Staškūnienė rengia jaunuolius artėjančiam Motinos Dienos minėjimui.

— Viktorą Staškūną galima pasveikinti su nauju laimėjimu, nes jis jau vykdo paruošiamuosius darbus dideliam gydytojų įstaigų pastatui statyti, o visas pastatas, kurio apačioje būsią įrengti garažai, kaštuosiąs gerokai per pusę miliono dolerių.

SIUNTINIAI LIETUVON
per
Kaufman's Woollens & Textiles
3997 St. Lawrence Blvd. Montreal, P. Q. Tel. VI 2-5319.
Iš čia pasiūsite siuntinius savo artimiesiems
garantuotai skubiausiai ir
urmo kainomis
(30—40% žemiau rinkos kainų)
IMPORTUOJAME IŠ ANGLIJOS
geriausias angliškas vilnones medžiagas vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir suknelėms.
Turime didžiulį pasirinkimą viln., kašmiro ir šilk. skarelių.
Ateikite ir isitikinsite, kad čia perkant sutaupysite.
PRIIMAME UŽSAKYMUS
vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir paltams.
Priimami užsakymai Made to Measure vyriškų kostiumų iš geriausių angliškų medžiagų. Kaina $50, kelnės $10.
SAVININKAS CH. KAUFMANAS
Lietuvos pilietis. Buvęs audinių fabriko Litex Kaune vedėjas. Laisvai kalba lietuviškai.

M. MAČIUKAS
VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ
SIUVĖJAS
AUKŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS
ANGLIŠKOS IR ITALIŠKOS MEDŽIAGOS
Kostiumų kainos (su vienom kelnėm) $65, $75, $85 ir $95
Atskiros kelnės nuo $15 iki $25.
79 ir 81 St. Zotique St. E.
Tel. CR 7-0051. MONTREAL.

BALTIC WOODWORK CO.
DAROMOS ĮVAIRIOS DURYS, LANGAI, VIRTUVĖS KABINETAI IR KITI ĮVAIRŪS MEDŽIO DIRBINIAI.
K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS.
Adresas: 547 Lafleur Str., LaSalle.
Montreal, P. Q. Tel. DO 6-3884.

A. NORKELIŪNAS
Commisioner of the Superior Court of Montreal
MONTREAL ENTERPRISES REG'D
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS.
6695—35-ta Ave., Rosemount (kamp. St. Zotique)
Montreal 36, Que. Tel. RAymond 7-3120.

Baltica Investment Corp.
Autorizuotas kapitalas $ 120.000
J. Skučas, Prez. RA 2-6152 6966—44 Ave. Rsmt.
Superkame sklypus ir žemę Montrealyje bei apylinkėje.
Už indėlius mokame 8% dividendo

ME 7-6727
DE LUXE CLEANERS
Sav. P. RUTKAUSKAS
117—6th Avenue, Lachine.

100 procentų nuolaida
PRODUITS C N PRODUCTS, Enrg - Reg'd.
INDUSTRIAL CHEMICAL DIVISION
DIVISION INDUSTRIELLE, DEPT. CHIMIQUE

		Urmo kainos:
Powder detergent (blue or white)	5 lbs.	1.00
	50 "	8.50
Low foam detergent automatic	10 "	2.00
Liquid detergent (pink or amber)	1 gal. 160 ozs.	1.75
Liquid wax self shining	1 gal. 160 ozs.	2.65
Paste wax	2 lbs.	.95
	5 "	1.90
Laundry softener	1 gal. 160 ozs.	1.00
All purpose cleaner spanex	10 lbs.	2.00
Javel water (bleach) 6% chlorine	1 gal.	.40
Javel water (bleach) 3% chlorine	1 " "	.20
Moth chrystals	2 lbs.	.70

Taip pat mes turime:
Mops deodoriser blocs, air deodoriser, spray net, wax stripper, rug shampoo, spray starch floor cleaner, congest jaid, furniture polish, toilet paper etc...
Nėra pristatymo perkant urmo kainomis.
Atdara nuo 10 val. ryto iki 5 val. po pietų kiekviena dieną.
Adresas: 3932 Bannantyne Verdun, prie kampo Hickson.
Tel. 766-5181.

JOE'S BUTCHERY & GROCER
J. LAURINAITIS
ALUS IR ĮVAIRIAUSI MAISTO PRODUKTAI.
ILGAMETIS PRITYRĘS SAVININKAS ŠVIEŽIŲ IR RŪKYTŲ DEŠRŲ GAMYBOJE.
VISKĄ PRISTATO Į NAMUS ARBA Į PARENGIMŲ VIETAS.
PRISTATYMAS GREITAS IR SĄŽININGAS Į VISAS MIESTO DALIS.
1918 FRONTENAC ST. Montreal. LA 4-0209.

Telefonas 768-6679
WINDSOR
DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.
Valome visokius drabužius ir kitą Jūsų namų apyvoką.
Savininkai:
A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus.
1205 CHURCH Ave., Verdun, Montreal.

Tel. 525-8971
Tony's Photo Studio
PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS - MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS
1920 Frontenac St. Montreal, P. Q. T. Laurinaitis

SIUNTINIAI LIETUVON
IR USSR KRAŠTUS
Įvairūs siuntiniai. Maisto siuntiniai iš Anglijos ir sandėlių, esančių Sovietų Sąjungoje. Dovanų siuntiniai: automobiliai, motociklai, šaldytuvai ir t. t. Pačių klijentų sudaryti siuntiniai. Visi siuntiniai apdrausti.
Janina Adomonienė
1674 Couvrette, St. Laurent. 9. Tel. RI: 4-6940.

LaSALLE AUTO SPECIALIST Reg'd
SAV. G. DESROCHERS
Taisau ir dažau lengvas mašinas
7717 GEORGE LASALLE, QUE.
(Priešais „Nepriklausomos Lietuvos" redakciją)
Tel.: garažo 366-0500
namų 366-4203

BELLAZZI - LAMY, INC.
DO 6-6941 7682 Champlain Blvd. LaSalle
Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.
Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

Canadian Vickers Ltd.

Machine Shop pasiūlymai

- Milling Machine Operators
- Turret Lathe Operators
- Radial Drill Operators
- Toolmakers
- Ingersoll Operators
- Planer Operators
- Lathe Operators
- Tool Designers
- Vertical and Horizontal
- Boring Mill Operators

Suinteresuotieji turi būti pilnai prityrę, sugebą naudotis brėžiniais ir mokėti patys nusistatyti mašinas.

NORMALUS DIRBANČIŲJŲ SOCIALINIS APRŪPINIMAS.

Kreipkitės asmeniškai Employment office

4970 Notre Dame East. Montreal, P. Q.

TAUPYK IR SKOLINKIS
TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

„PARAMA"

Būstinė: LIETUVIŲ NAMAI

1129 Dundas St. West, Toronto 3, Ont., tel. LE 2-8723

Už depozitus „Parama" moka 4½% vieton 4¼% ir už asmenines paskolas „Parama" ima 7% vieton 7½%.
Už paskolas ir — morgičius — 6½%.
Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustos.
Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $ 2,000.00.
„Paramos" nariais gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenantis Kanadoje.

Kasos valandos:
dienos metu nuo 10 val. iki 1 val. 30 min. kiekvieną dieną, išskyrus sekmadienius;
šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val.,
o vakare nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min.
tiktai pirmadieniais ir penktadieniais.

Recenzijos

DU MEDINIAI IR TRYS GELEŽINIAI KRYŽIAI

Tuo pavadinimu Nidos Knygų klubas Londone neperseniai išleido viršilos Antano Šukio knygą (leidinio nr.49). Knyga turi dar paantraštę Atsiminimai iš Lietuvos nepriklausomybės kūrimosi laikotarpio per tuos trejus metus nukelia mus į detaliai aprašytų kautynių frontą su bolševikais (ties Dauguva), su bermontininkais (Radviliškio apylinkėse) ir su lenkais (Suvalkų krašte).

Iš tikrųjų reikia stebėtis viršilos Šukio atmintimi ir su gebėjimu perduoti visas kautynių smulkmenas ir jų istoriją su žinomom ir mažiau žinomom ar ir visai nežinomom pavardėm. Atrodo, lyg jis būtų visų tų pergyvenimų rašės dienoraštį. Bet ir dar daugiau, čia yra tiesiog literatūriškai plastiškų kovos eigos vaizdų ar šiaip užkulisinių vaizdelių, kurių nerasi jokioj kitoj literatūroj ar net žymaus karišklo memuaruose. Teisybė, vienas kitas tų vaizdų ar vaizdelių, pasinešusių naturalizmo linkme, galėjo būti ir praleistas, kad kartais neužgautų jaunesnio ar šiaip ne kritiško skaitytojo jausmo. Tokios yra kai kurios remarkinio romano scenos, karo metu gal suprantamos ar neišvengiamos.

Tačiau viso tai greit nuplaunatas didysis karo ūpo ir heroizmo srautas, kuriam aprašyti autorius nepagailėjo kone 400 puslapių. Buvo momentų, kad mirtis gręsė kiekvieną minutę, jei ne sekundę, kai reikėjo jo raustis po žeme kaip nebe žmonėm, bet karšta tėvynės meilė tiem jaunuoliam savanoriam davė neišpasakyto ryžto, ir jų kančių ir vargų vaisius buvo — laisva ir nepriklausoma tėvynė Lietuva.

Pulk. J.Lanskoronskis yra pridėjęs išsamų įvadą šiai knygai. Jis rašo: "Tau, tėvų žeme! Tokį šūkį buvau parinkęs 1934 m. atkurto 6 p.Pilėnų Kunigaikščio Margio pulko vėliavai... Visa Šukio knyga yra tuo pačiu šūkiu paženklinta: Tau, tėvų žeme, vargą pakėlėm, Tau, tėvų žeme, dažnai nuogomis kojomis laisvės keliais bridom, už tave kovojom, daugis mūsų gyvybių nustijom.

Kas tie du mediniai ir trys geležiniai kryžiai? Atsako autorius, baigdamas knygą. "Kai parėjau į savo tėviškę (po trejų metų), Vilkeliškių kaimą, kitus savo gimtojo kaimo savanorius radau sugrįžusius. Iš Vilkeliškių kaimo išvykome penkiese, kaip savanoriai, į Lietuvos kariuomenę. Negrįžo Juozas Piečiukaitis... negrįžo Antanas Mockaitis... Jaunajai Lietuvos valstybei parnešėme į Vilkeliškių kaimą du medinius kryžius ir tris geležinius. Mano kaimynas Justinas Šimulaitis parnešė vieną Vyties kryžių, o aš—du Vyties kryžius".

Iš knygos aiški didelis autoriaus ryžtas ginti tėvynę, dėl to jis buvo vertas ne tik tų dviejų Vyties kryžių, bet ir aukštesnio karinio poaugščio, kurio tik per klaidą nesusilaukė.

A.Š.

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS

Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ IR U. S. S. R. PAPRASTU BEI ORO PAŠTU

BE MUITO DOVANOS:

Įvairios sudėties maisto siuntiniai be muito iki 33 svarų. Prašom reikalauti mūsų naujų maisto katalogų.

Automobiliai, šaldytuvai, skalbimo mašinos, motociklai, dviračiai, siuvamos mašinos, televizijos aparatai, pianinai, automobiliams padangos, foto aparatai ir t. t.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 17¾ svarų gryno svorio.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyvenną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu.
- Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turima neaiškumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasiruošusi patarnauti ateityje.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

Baltic Exporting Co.

849 College St., Toronto 4, Ont., Canada. Tel. LE 1-3098
Darbo valandos: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 v. vak.; šeštadieniais—nuo 9 val. ryto iki 5 v. pp.
Savininkai A. ir S. KALŪZA.

A. E. Mc KAGUE, Q. C.
Barrister and Solictor
Advokatas ir Notaras.
Tel. EM 4-1394, EM 4-1395
1008 Northern Ontario Bldg,
330 Bay Street.

Lietuviai advokatai
NEIMAN, BISSET & SEGUIN
Barristers, Solicitors, Notary Public.
35 Heyden Street
(netoli Bloor ir Yonge)
Toronto 5, Ont.
Tel. Ofiče WA 4-9501
Res. BE 3-0978

MŪSŲ SPORTAS

VEDA KAZYS BARONAS

ŠIAURĖS AMERIKOS PABALTIEČIŲ KREPŠINIO IR TINKLINIO PIRMENYBIŲ

Čikagoje, 1965 m. gegužės mėn. 15 ir 16 d. pranešimas.

1965 m. gegužės 15-16 d. Čikagoje bus Pabaltiečių Krepšinio ir Tinklinio pirmenybės moterų, vyrų ir jaunių klasėse.

Šiais metais, eilės tvarka, pirmenybes vykdo lietuviai. Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sgos 1965. III. 9 įgaliojimu sudarytas šis Vykdomasis Komitetas:

Organizacinis Komitetas: A. Kareiva, Pirm., Ižd. LSK "Neries" Pirm. LB Marquette Park'o Apyl. V-bos Vire-p. K.Barzdukas, Sekr. F.Valinskas, Parengimo Ved.

Varžybų Komitetas: Z.Žiupsnys, Pirm., Z.Degutis, narys, K.Avižienis. narys.

Šiaurės Amerikos Pabaltiečių Krepšinio ir Tinklinio Pirmenybėms 1965. V. 15 ir 16 d. Čikagoje Tinklinio K-tas yra pakvietęs į lietuvių rinktinę Andriukaitį, Kauną, Rimkų, Pabedinską —ASK Lituanica, Blandį — LSK "Neries", Žilę, Barzduką G., Penkauską —LSK "Žaibo". Pirmenybių priežaismiai bus Foster Park.

K. ORENTO PASAULIO REKORDAS

Vilnietis bėgikas Kęstutis Orentas, pernai bėgęs 5,000 m. distancijoje Maskvoje, Kijeve ir Tokio olimpiadoje, netu rėjo sėkmės. Kovo mėn. Lenin grade įvykusiose lengvosios atletikos varžybose K.Orentas, startavęs 5,000 m distancijoje, pirmas baigė bėgimą, parodydamas 14 min. 5,4 sek. rezultatą — tai naujas pasaulio rekordas. Varžybose sėkmingai pasirodė ir antras lietuvis sportininkas Ant.Vaupšas, užėmęs su 7 m ir 43 cm šuoliu antrą ją vietą.

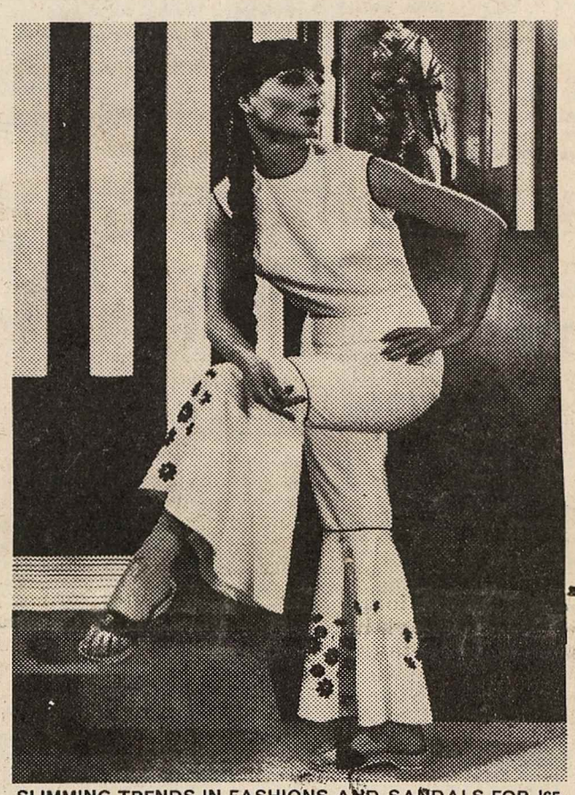

SLIMMING TRENDS IN FASHIONS AND SANDALS FOR '65

Siūlomas toks apsirengimas.

Kam jis gali payikti...

PALYGINAMASIS GYVULIŲ IR ŽMOGAUS GREITIS

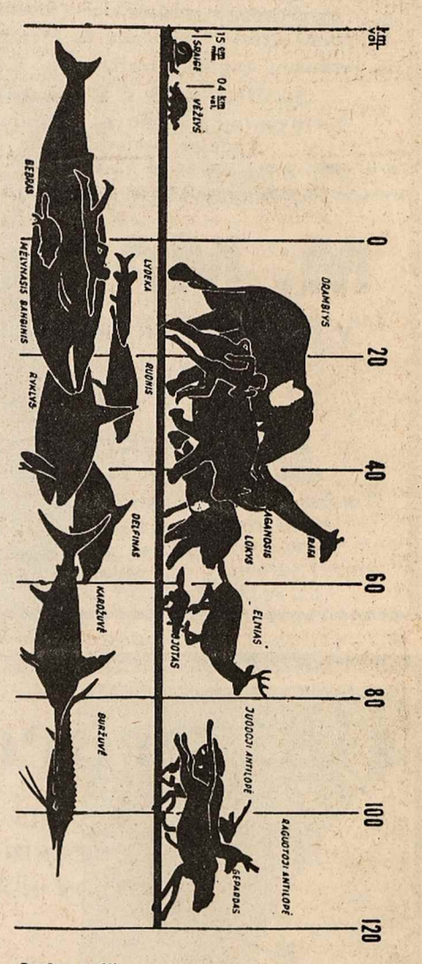

Gyvūnų greitis

Šuolis į aukštį

Šuolis į tolį

Jonas dažnai pagalvodavo apie savo ateitį: baigs aspirantūrą, parašys disertaciją, bus mokslų kandidatas. Gaus butą su balkonu į Neries pusę, gal apsigyvens Mokslininkų namuose. Stasė dirbs mokykloje — turės tik keletą pamokų per savaitę. Jiedu įsigys daug knygų, baidarę. Jis dėstys Institute. Kaip malonu bus grįžti po paskaitų į tylų butą, valgyti Stasės pagamintus pietus, klausytis radijo... Jie susilauks kūdikio. Atvažiuos jo mama prižiūrėti anūko...

Tas pasaulėlis svajonėse būdavo šviesus, ramus, be jokių sukrėtimų, tikrai pasiekiamas, kad Jonas ne tik juo tikėjo, bet ir gyveno. Ir štai viską be gailesčio sunaikino du Stasės žodžiai. Juo daugiau galvojo, juo tamsesnė atrodė ateitis. Jonas sutirštino jos spalvas, vaizdavosi nelaimingiausiu žmogumi ir gailėjosi žūstančių svajonių. Vedybos neišvengiamos, nors priverstinai ankstyvos. Taip, jis myli Stasę, gailisi jos, tačiau jiedu galėjo palaukti dar bent trejetą metų. Tada būtų tikrai laimingi. O dabar? Teks gyventi iš stipendijos, supti vaiką ir ruoštis valstybiniams egzaminams. Paskui reikės išvažiuoti į kaimo mokyklą... Vietoj mokslinio darbo — kalbėk mokiniams apie veiksnį ir tarinį. Vietoj ramaus buto prie Neries — gyvenk mažalangėj kaimo seklyčioj... Ir nieko nepakeisi...

Jonas pasiekė namus. Lipdamas laiptais, sustojo, priglaudė kaktą prie sienos. Siena buvo šalta. Maloni vėsa perbėgo kūnu: „Ko aš skubėjau į Vilnių?!."

Kambaryje Liucijus kraustė savo lagaminą: dėstė į spintelę sūrį, sviestą ir daugybę mažesnių ryšulėlių su mamos įvyniotomis gėrybėmis.

Joną Liucijus sutiko išskėstomis rankomis — nuobodu vienam. Tačiau Jonas buvo nešnekus. Kažką burbtelėjo ir atsigulė ant sofos.

— Gerai, kad skveruose dar žydi gėlės! — kažkas džiūgavo būryje.

— Ir vakaras gražus, neapsiniaukęs...

— Kai tik Algis pamatys mus, tu, Vincai, trenk maršą.

— Nė vienas nebėkim prie jo. Pažiūrėsim, ar atpažins?..

— Dzūkai, kokią dainą Algis mėgsta?

— „Žveng žirgelis lankoj..."

— Ką jis rašė paskutiniam laiške?

— „Rytoj darys operaciją. Ne operaciją, bet atimtą šviesą atiduos mano akims..."

— Pažodžiui jo laiškus atsimeni, Stalky?

— Kai šimtui kitam pakartosi, ir tu atsiminsi!

— Ar ne traukinys?..

— Traukinys, tik... prekinis.

Gale perono, atsirėmusi į geležinę tvorą, laukė Stasė. Ji slėpėsi už tvoros stulpo, kad nepastebėtų draugai. Šiandien Stasė nenorėjo nieko sutikti, tik Joną. Jis ten, būryje draugų... Jeigu nebūtų *to* po krūtine, o tik ji viena, drąsiai prieitų prie Jono, lauktų kartu su draugais. Dabar nedrįso, nors niekas nežinojo, kad yra *tas*. Jono, kuris buvo čia pat, ji laukė labiau negu Baltrėno. Dar kartą jie pasikalbės, ir viskas bus kaip ir anksčiau.

Sako, kitos tokiu atveju eina į komjaunimo komitetą. Taip bent rašoma naiviose apybraižose. Paprastai komitetas tuojau įkvepia meilę — pareigą vyrui ir sukuria laimingą šeimą. Stasė nežinojo, ką ji kalbėtų komjaunimo komitete ir kuo jis galėtų jai padėti.

Jonas žadėjo ateiti šį rytą. Neatėjo. „Kaip gyvensime?.." — ji klausė savęs. Ir dabar, kai Stasė lyg vagilė slėpėsi nuo draugų, neaplankė jos nė viena šviesesnė mintis, kuri būtų padėjusi atsakyti į šį klausimą.

Antanas kaip visuomet tylėjo. Jis vis dar pavydėjo Baltrėnui Marytės, nors ji retai kada pas jį beužeidavo. Kartą Antanas išdrįso prasitarti:

„Tu su Algiu... Pati žinai — jis vedęs..."

„Ką tu?! Pavydo scenas keli? — įširdo Marytė.— Kas aš tau — žmona? Kad ir žmona būčiau — neturi teisės. Neturi jokios teisės! Aišku?!"

„Aišku... Viskas aišku..."

Marytė pasikeitė. Ji nebesiveržd avo pas Algį. Jai pačiai nesitikint, toji nesavanaudiška, nieko nepaisanti meilė blėso. „Vedęs jis. O man taip pat reikės ištekėti... Reikės..." Ne todėl pradėjo draugauti su Antanu, kad galvotų už jo ištekėti. Ne. Jis buvo geras vaikinas. Gal net perdaug geras, bent taip atrodydavo Marytei.

„Susipyktume mes, ar ką",— kartais sakydavo Marytė.

„Kodėl? — prieštaraudavo Antanas.— Man gera su tavim. Kam pyktis..."

„O man būna tvanku. Supranti, taip tvanku, kad nekenčiu nei savęs, nei tavęs..."

„Tai tik fantazijos... iš romanų",— tikindavo Antanas.

Praeidavo Marytei tos „fantazijos". Su įgimtu moteriai praktiškumu ji pagalvodavo apie ateitį. Baigus Institutą, dirbs kolūkio mokykloje. Augins sūnų ir dukrą. Sūnus bus panašus į tėvą, duktė — į ją. Prie namelio su priebučiu turės daržą, palangėse augs jurginai. Spinta per visą sieną bus pilna knygų. Mokiniai dažnai užeis pas ją į namus. Pasakos jiems apie neregį studentą, apie Vilnių...

Algio telegrama ji džiaugėsi. Bet tai nebuvo tas džiaugsmas, kurį patirdavo skaitydama Algiui knygas. Algis mato!.. Pamatys ir ją. „Tos mano kasos iš tikrųjų juokingos",— dingtelėjo jai rytą ir, pabėgusi iš pirmos paskaitos, ji susidėjo pusmetinę šukuoseną. Grįžus į Institutą, nedrįso pasirodyti vienplaukė ir per fizinį lavinimą nenusiėmė skarelės. Dzūkas skarelę nutraukė ir tarė: „Ėhė!.. Pasirodo, lauki..." Bet ir vėl greit atidavė skarelę Marytei. Ji pirmą kartą per trejus metus buvo dėkinga Dzūkui...

Tolumoj sušvilpė traukinys. Marytė jo nematė, bet tikrai žinojo, kad juo atvažiuoja Algis. Antanas pasistiebė:

— Tur būt, ne tas...

— Tas! — atsakė Marytė.

Kiti taip pat sujudo. Vincas, atsegęs akordeoną, pamėgino balsus.

Bus daugiau.

XIV. PAKLYDUSI GERVĖ

Vakar Stalkys gavo telegramą iš Maskvos: „IŠVAŽIUOJU TREČIADIENĮ DEVINTAS VAGONAS BALTRĖNAS". Šiandien visas kursas jau valanda kaip lūkuriuoja perone. Grįžta Baltrėnas iš Odesos. Grįžta nebe neregys, nes, matyt, pats parašė telegramą. Jis pirmą kartą pamatys juos, savo draugus. Jie vakare vaikščios Vilniaus gatvėmis, užkops į Gedimino kalną ir lyg mažą vaiką stengsis nustebinti Algį tuo, kas jiems įprasta, kasdieniška.

Atokiau nuo visų laukė ir Marytė Kuraitė su Antanu. Marytė savo šviesiomis akimis lyg stoties budintis tikrino kiekvieną kampelį — ar gražus jis, ar patiks Algiui? Tačiau šiandien viskas aplinkui buvo puiku: linksmai čiuksėjo ir ūkavo manevruodami garvežiai, tarytum šaukdami vienas kitą; blizgėjo bėgių linijos, plieno juostom surakinusios didžiulę aikštę; net storulė pulkininko žmona, vedina biauriu šunpalaikiu, ir jos vyras, nežinąs ką daryti su trečiuoju lagaminu,— viskas, viskas atrodė būtina, reikalinga, nes išlips iš vagono Algis ir pamatys ją.

HAMILTON

TAUPYK IR SKOLINKIS
KOOPERATINIAME BANKELYJE
„TALKA“
Išduodamos asmeninės paskolos iki 5,000 dol.,
morgičių paskolos iki 60% turto vertės.
Nemokamas gyvybės ir paskolų draudimas.
Pilnas čekių patarnavimas.
Darbo dienos:
Pirmadieniais — penktadieniais 9 val. — 1 val. p. p.
Antradieniais ir penktadieniais 5 val. — 8 val. vakaro.
21 MAIN St. E. Room 207. Tel. JA 8-0511

K.L.B. KRAŠTO TARYBOS RINKIMAI,

Hamiltone įvyks gegužės mėn. 2 d., sekmadienį, A.V. Parapijos salėje.

Rinkimai prasidės 9 val.ryto ir tęsis ligi 9 val. vak.

Visi Hamiltono ir apylinkės lietuviai prašomi dalyvauti šiuose svarbiuose rinkimuose.

Bendruomenės Valdyba.

AUKOS ŠALPAI

J.Inkratas, V.Kažemėkas, A. Keršys, J.Kamaitis, V.Kežinaitis, JJ.Kazickas, A.Gureckas, K.Kvedaras, J.Kažemėkas, J. Klypas, E.Kudaba, A.Keliačius, J.Karaliūnas, A.Kaušpėda, A.Kaminskas, F.Krivinskas, S. Kačinskas, J.Kaneva, P.Gužas, P.Kovelis, V.Kvedaras, V.Kažemėkas, L.Kriaučiūnas, P.Lavičius, P.Latauskas K.Mileris, S.Mureika, J.Merkevičius, V. Miškinis, A.Muliuolis, V.Morkūnas, A.Matuliūnas, A.Maksimavičius, P.Masys, A.Mikalauskas, J.Miltenis, Lukas, A.Liudžius, P.Lukošienė, J.Krištolaitis, P.Lukošius, P.Lukošius, P. Mikalauskas, A.Mingėla, C.Milaševičius, J.Norkus, J.Naujokas, K.Narbutas, K.Norkus, J. Orantas, B.Orvidas, A.Pareštis P. Pranckevičius, A.Pilypaitis.

Po 1.oo dol.:J.Blekaitis, G.Banaitis, R.Banaitis, V.Bagdonas, L.Borusas, Budininkas A., C. Blažaitis, J.Banevičius, K. Butkus, P.Domeika, S.Eismontas, Freimanas, A.Gurgždys, D.G., A.Gutauskas, R.Giedraitis, A.Jankūnas, P.Juknevičius, J.Jakubynas, P.Jakučinskas, P.Jakubauskas, A.Juraitis, J. Jurgutis, JS.Karalėnas, J. Kažemėkas, L.Koperskis, P.Kanopa, J.Karuzas, L. Kukalis, A.Kuras, A.Godelis, S.Kalinskienė, K.Karaška, J.Kažukaitis, P.Kareckas, J.Kareckas, S.Lukoševičiūtė, B.Latauskaitė, K. Lukoševičius, B.Milašius, L.Meškauskas, B.Mačys, V. Mčionis, J.Mikalauskas, A. Grjauskas, P.Misevičius, V.Mikuckas, E.Meškauskas, L.Mačikūnas, M.Biekša, V. Grikietis, L.Paškauskas, J. Petkūnas, A.Matulis, J.Raguckas, P.Rakauskas, S. Raupėnas, J.Remesat, A. Pliskevičius, A.Renkys, O. Rumbutienė, J.Repečka, J. Sakalauskas, A.Sarpalius, S.Savickas, P.Rainys, P. Stankus, J.Simaitis, B.Steponavičius, P.Ščegauskas, J.Stungevičius, A.Šilgalis, B.Šopys, J.Telyšėnas, K. Trumpickas, V.Vasiliauskas, A.Vinerskis, P.Vygantas, K.Zadlauskas, ir J.Žemaitis.

Iš Kitchener aukojo: po 5 dol. J.Buškevičius, A. Sturma, po 4 dol.: Lazauskas. Po 3 dol.: E.Degutis, P.Jonikas, Tamuliūnas, J. Trečiokas. Po 2 dol. V.Adaškevicius, A.Barstys, A. Broga, V.Pocius, P.Simauskas, S.Šaldžiunas, Šalkauskas, B.Šmatavičius, 1 dol. Helgerman.

Iš Paris irBrantford aukojo: po 5 dol.: Z.Gečas ir A.Kuzmickas. Po 4 dol. E.Jasinskas, 3 dol. V.Peldžius. Po 2 dol. P.Česnulis, P.Gečas, P.Jakubauskas, Markevičius, J.Širvinskas. 1 dol. V.Gečas.

Iš Burlington aukojo: A.Alsbergas, 5 dol., J. Arštikaitis 3 dol. ir, Z. Kalvaitis - 2 dol. Viso iš Hamiltono ir kaimyninių surinkta 975.oo doleriai.

H. Šalpos Fondo K-tas šia proga reiškia viešą padėką visiems aukojusiems lietuviškos šalpos reikalams.

Hamiltono Šalpos Fondo K-tas.

NOTARAS
ANTANAS LIUDŽIUS, B.L.
Toronto įstaigos bendradarbis:
Dr. jur. W. Mastis
Namų, farmų, ar bet kurio biznio pirkimo - pardavimo dokumentų sudarymas.
Morgičiai. Šutartys ir visi kiti teisiniai reikalai.
Toronto:
220 Roncesvalles Ave.
LE 6-3750 (1—5 v. p. p.)
LE 7-1708 (7—9 v. v.)
Hamilton: 21 Main St. East
JA 7-55-75: FU 3-8928.
Dėl pasitarimo susitarti tel. minėtu laiku.

WINDSOR, Ont.

KRAŠTO TARYBOS RINKIMAI

Sekmadienį, gegužės mėn. 2 d. Apylinkės Rinkimų Komisija vykdys rinkimus į KLB Krašto Tarybą. Rinkimai įvyks Windsoro Lietuvių Šv.Kazimiero parapijos žemutinėje salėje, nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

Bendruomenės Valdyba, sekmadienį, gegužės mėn. 9 d. ruošia Motinos Dienos paminėjimą. Programoje dienai pritaikinta paskaita ir meninė dalis, kurioje mūsų mažieji ir jaunimas ruošiasi gražiai pasirodyti. Minėjimas įvyks Kroatų salėje, 2520 Seminole St. ir prasidės tuojau po pamaldų. (apie 12 val. 30 min.).

PENKIOLIKOS METU VEIKLOS SUKAKTIS

Bendruomenės Apylinkė šiais metais sukanka 15 metų nuo jos suorganizavimo. Laike 15 metų Apylinkė atliko daug gražaus lietuvių kultūrinio ir politinio darbo. Šios reikšmingos sukakties paminėjimas įvyks šeštadienį, gegužės mėn. 22 d. Kroatų salėje, 2520 Seminole St.

LIETUVIŲ SKAIČIUS AUGA

Per paskutiniuosius metus Windsoro automobilių pramonė smarkiai iškilo ir dabar nesudaro jokio sunkumo čia gauti darbo. Kiekvieną savaitę į Windsorą atsikelia vid. 17 naujų šeimų. Geografinė Windsoro padėtis ir patogumas susisiekti su JAV vilioja ne vieną pastoviam apsigyvenimui, kuriam darbas ir nėra būtinas. Šiomis dienoms į Windsorą persikėlė iš Rodney, Ont. V. Čerškus su šeima.

P. J.

WINNIPEG, Man.

VISI DALYVAUKIME BENDRUOMENĖS RINKIMUOSE

Kaip jau žinoma, gegužės 2 d. visoje Kanadoje vyksta rinkimai į KLB-nės Krašto Tarybą.

Šia proga Winnipege yra sudaryta rinkimų komisija iš St. Ramančausko, Br.Bujokienės, Veros Zavadskienės ir Ant. Genio.

Balsavimai nuo 9—1 val p. p. (sekmadienį) vyksta Šv.Kazimiero parapijos salėje, o nuo 1—9 val. vakaro balsavimai perkeliami į J.Demerecko krautuvę: 170 Izabel St., Winnipeg 2, Man.

Mc.Gregor ir kitos apylinkės balsavimus atlieka Winnipege, o kurie numato, kad ne galės tą dieną patys asmeniškai Winnipege būti, gali balsuoti paštu, tik turi laiku, apie tai, pranešti rinkiminei komisijai (625 Selkirk Ave., Winnipeg 4, Man., tel.JU: 2-3671), kad būtų galima laiku pasiųsti balsavimo lapeliai. Balsavimuose dalyvauja visi lietuviai sulaukę 18 metų amžiaus. Atlikime savo lietuvišką pareigą ir visi, kaip vienas, dalyvaukime balsavimuose.

Rinkimų Komisija.

LONDON,

Rinkimai į Kanados Krašto Lietuvių Bendruomenės Tarybą Londono apylinkėje vyks gegužės mėnesio 2 dieną nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro mūsų parapijos salėje, Londone, 1414 Dundas St.

Apylinkės Valdyba maloniai prašo visų tautiečių rinkimuose gausiai dalyvauti.

L. E- tas.

ATSIUSTA PAMINĖTI

"Pirmoji pradalgė"-literatūros metraštis. Redagavo K.Barėnas. 38o pusl. Kaina 2 dol. minkštais ir 3 dol. kietais viršeliais. Metraštyje atstovaujami 33 rašytojai, adr. Nida Book Club, 1, Ladbroke Gardens, London, W. 11., Gr.Britain.

Kazys Almėnas. "Bėgiai"-novelės. 2oo psl. Išleido Nidos klubas: 1, Ladbroke Gardens, London, W 11, Gr. Britain. Kaina 1 dol. minkštais irl. 5o kietais viršeliais.

SAUGUS, TEISINGAS PAJAMŲ INVESTAVIMAS
KAPITALAS IR PALŪKANOS
BESĄLYGINAI GARANTUOTOS
5 1/2 %
GARANTUOTI INVESTAVIMO PAŽYMĖJIMAI
3, 4 ar 5 metai 5½% 1 ar 2 metai 5%
6 iki 10 metų 5¼%.
Teirautis: 875-2800
Eastern & Chartered
Trust Company
625 Dorchester Blvd. West
Montreal.
TARNAUJA KANADAI VIRŠ 70 METŲ

NAUJA KRYPTIS

Lietuvoje pasirodė pirmos žinios apie Vakaruose gyvenančių dailininkų kūrybą, parodas. "Literatūra ir Menas" (nr. 8) trumpai informavo apie lietuvių dailininkų išeivijoje įvykusias parodas: V.K. Jonyno Clevelande, Č.Janušo Čikagoje, A.Rūkštelės Rochesteryje. Dar minėti, parodas surengę, JAV ir Kanadoje gyveną dailininkai A.Tamošaitienė, R.Žukaitė, J.Bagdonas ir P. Amerikoškas, V.Liškauskas, B.Jurevičius, V.Linčiauskas, P.Lukaje gyvenąs dail. J. Rimša.

● Geografijos profesoriaus Kazio Pakšto monografijai leisti sudaryta komisija su inž. J. Mikaila priešakyje. Prof. Eretas pasiskelbė, kad ir jis renkąs Pakšto monografijai medžiagą.

● Jaunas dailininkas A.Šuliauskas, piešimo mokytojas ir keramikas, dirbąs Druskininkuose, Druskininkuose suruošė savo darbų parodą.

BALTU DRAUGIJA

Atkelta iš 1 pusl.

Lietuvos vokiečių organizacijos Vokietijoje vadovu. Su juo buvo aptarti klausimai, susiję su glaudesniu bendradarbiavimu su Lietuvos vokiečiais, gyvenančiais Vokietijoje. Prof. Strauchas Lietuvos nepriklausomybės laikais dėstė Vytauto Didžiojo Universitete ir buvo vokiečių gimnazijos Kaune direktorius.

Būdamas Bonoje, pasiuntinybės patarėjas Dr.A.Gerutis lankėsi Vokietijos užsienių reikalų ministerijoje.

D. BRITANIJOS L.SĄJUNGOS SUVAŽIAVIMAS

balandžio 3-4 dienomis Londone. Dalyvavo atstovai iš 11 skyrių. DBLS yra pati stambiausia bendrinė lietuvių organizacija Anglijoje. Suvažiavimui pirmininkavo Bradfordo atstovas V.Ignaitis. Lietuvos Ministerio B.Balučio sveikinimus perdavė ir ilgesnę politinę kalbą pasakė Pasiuntinybės Patarėjas V.Balickas. Buvo visa eilė sveikinimų. Iš DBLS pirmininko inž.J.Vilčinsko pranešimo paaiškėjo, kad Sąjungos skyriai visur gyvi, ruošia įvairius minėjimus, išlaiko savaitgalio mokyklas, remia pinigais lietuviškus reikalus ir stengiasi jaunimą išlaikyti lietuvišką, jį įtraukti į bendruomenę.

Ryšium su V.Balicko ir DBLS pirm. inž. J. Vilčinsko pranešimais dėl Lietuvos padėties ir mūsų politinės laikysenos, suvažiavimui pasiūlytos ir priimtos trys rezoliucijos. Vienoje jų kreipiamasi į J.Tautas, kad jos svarstytų Lietuvos klausimą ir priverstų so - tus leisti jai apsispręsti. Kitose dviejose rezoliucijose pasisakoma prieš lietuvių ekskursijas į Lietuvą ir prieš dalyvavimą Lietuvoje ruošiamose iškilmėse liepos m. Suvažiavime dar buvo Lietuvių Namų Akc. Bendrovės pirmininko inž.Stp. Nenorto pranešimas apie Bendrovės veiklą. Suvažiavime plačiai kalbėta jaunimo klausimu. DBLS ir Lietuvių Namų Akc. Bendrovės valdybos liko tos pačios. DBLS jau keleri metai vadovauja inž. J.Vilčinskas, Lietuvių Namų Ac. B-vei - inž. Stp. Nenortas. DBLS Tarybos pirmininaas - dr.St. Kuzminskas.

LIETUVIŠKOJO GYVENIMO DUOMENYS

ŽINIOS IŠ NAUJOSIOS ZELANDIJOS

Nepriklausomybės atgavimo šventę, Aucklando lietuviai paminėjo vasario 21 dieną. Minėjime dalyvavo arkivyskupas James Liston. Jam už parodytą nuolatinį nuoširdumą ir dėmesį. Naujosios Zelandijos Lietuvių Bendruomenė lietuvių vardu padovanojo Vokietijoje S.Motuzos išdrožinėtą lietuviškais motyvais koplystulpį.

Vasario 18 d. Roturua mieste mirė žymus miškininkystės specijalistas dr. Stasys Kripas, Lietuvoje ėjęs visą eilę augštų pareigų Miškų departamente ir buvęs Vilniaus universiteto miškų ffakulteto docentas. Atvykęs į Zelandiją dr.Kripas tęsė tyrinėjimus savo srityje Naujosios Zelandijos Miškininkystės departamente. Jo laidotuvėse dalyvavo gausus būrys lietuvių iš Aucklando.

Tą pačią dieną krašto sostinėje, Wellingtone sulaukusi 70 metų amžiaus, mirė Olga Renteniėnė, buvusio Apeliacinių Rūmų prokuroro našlė.

Melburne įvykusiuose Lietuvių Meno Dienose dalyvavo iš Aucklando atostogom nuvykę Mečys Cibulskis ir Audronė Cibulskytė. Ten pat vykusiame Australijos Lietuvių Sąjungos suvažiavime Audronė sutiko iš Zelandijos pasitobulinti atsiųstą brolį Jurgį Cibulskį ir kitą "zelandietį" Jurgį Liutiką, atvykusį pasidairyti po Australiją.

Rimas Malskaitis, jaunas lietuvis, atsiekęs eilę laimėjimų vietinėse motociklų lenktynėse Auckande, kuriam laikui išvyko į Angliją. Jo jaunesnis brolis Žilvinis šiais metais įstojo į Aucklando universitetą, kuriame inžineriją studijuoja Saulius Petraška ir dar vienas lietuvis. Būtų gera, kad Šiaurės Amerikos lietuviai Aucklando universiteto bibliotekai padovanotų naujai pasirodančias lituanistinio turinio knyga. Savo laiku kai universitete studijavo truputį daugiau veiklesnių lietuvių biblioteka buvo įsigijusi eilę lituanistinių veikalų. Būtų labai pravartu, kad tas rinkinys nuolat didėtų, nes Aucklando universitete vis dar atsiras priaugančių lietuvių ir bendrai dėl mūsų kultūrinių ir politinių informacijos reikalu. Universiteto istorijos kurse yra liečiama Lietuvos valstybė. Bibliotekoje nėra kun.Končiaus studijos apie Vytautą, Tauro "Gu

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

VILNIAUS STUDENTAI ŠOKA TVISTĄ

Lietuvoje vis puolamas jaunimo tarpe įsigalėjęs paprotys šokti moderniuosius šokius. "Komj. Tiesa" (nr 66) pateikė vienos žemaitės merginos Jūros, atvykusios į Vilnių, pasakojimą, kaip jai teko šokti bei stebėti tvistą šokančius, Vilniaus universiteto istorijos ir filologijos fakulteto auditorije.

ATRINKTI MENININKAI ALŽYRO FESTIVALIUI

Balandžio 2 d. išvyko į Maskvą Valstybinio ansamblio "Lietuva" (tai naujas Nusipelniusio dainų ir šokių liaudies ansamblio pavadinimas) jaunimo grupė. Jos sudėtyje - kanklininkai, birbynių kvartetas ir solistai V.Daunoras, Ed.Kuodis ir Valst. konservatorijos studentė A.Vasiliauskaitė. Maskvoje nuo bal. 5 d. vyko jau trečias konkursas kandidatams į jaunimo, studentų festivalį Alžyre atrinkti E.

LAIŠKŲ IR ATSIMINIMŲ BANGA VILNIAUS SPAUDOJE

Pastaruoju metu dažnai skelbiami laiškai — tariamai demaskuoją "buržuazijos" veiklą, kai kuriuos, net mirusius nepr. Lietuvos politikus ir dabar JAV tebegyvenančius veikėjus. Viename tų laiškų nurodoma į M. Slezevičiaus nuomonę dėl 1926 m. perversmo, kituose pasakojama apie SLA veikėjų J.Sirvydo ir S.Vitaičio 1923 m. veiklą prieš Bimbą. Tai laikoma "demaskuojančiais dokumentais". "Švyturio" žurnalas sekdamas ankščiau buvusius pavyzdžius, skelbė Z. Blyno 1941 m. dienoraštį. E.

RYTŲ VOKIETIJOS PAREIGŪNAI — NACIAI

Vieni pačių žymiųjų Rytų Vokietijos pareigūnų ar mokslininkų yra buvę aktyvūs nacių partijos, Hitlerio laikmečiu, nariai. Vak.Vokietijoje vykusioje byloje, kurioje uždrausta V. Vokietijos kom. partija, šios gi nėju buvo prof. dr. Herbert Kroeger. Jis šiuo metu yra W. Ulbrichto vardo Vokiečių Akademijos valstybės ir teisės mokslams Babelsberge rektorius. Hitlerio laikais jis buvo ne tik partijos narys, bet ir vadovavo vienam SS būriui. Nacių partijos nariais yra buvę: vienas Valst. Tarybos pirmininko pavaduotojų H.Homann, kultūros minist. H.Bentzien, valst. sekratorius aukštojo mokslo reikalams prof. E.J. Giessmann, valdžios spaudos įstaigos vadovas K.Blecha ir kt.

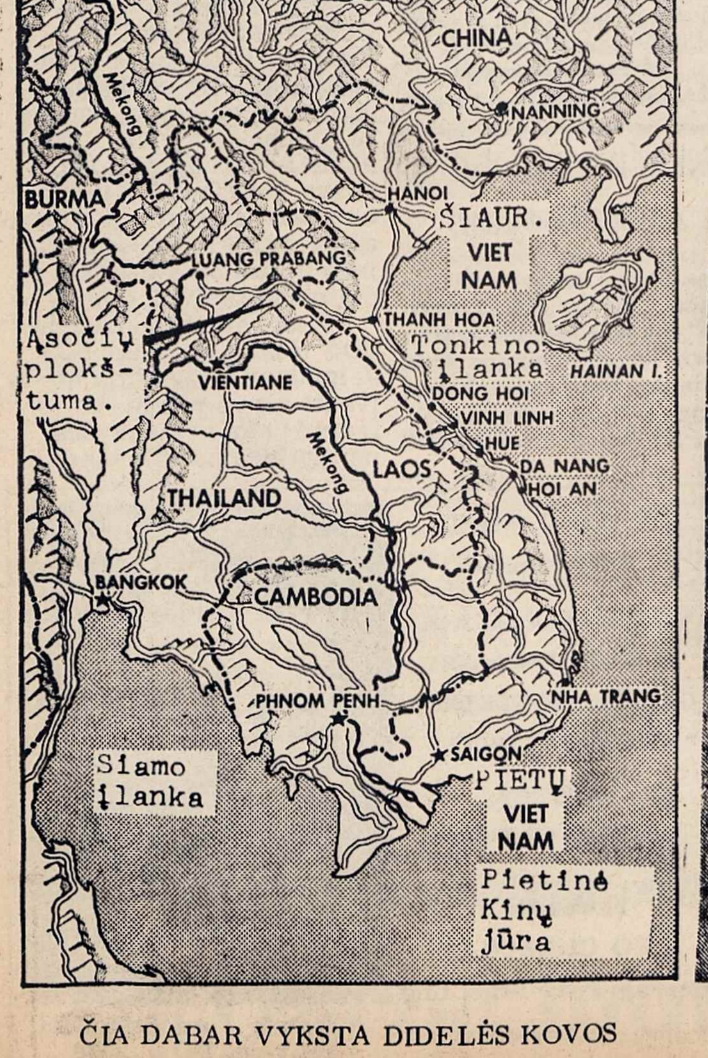

ČIA DABAR VYKSTA DIDELĖS KOVOS

Indėnų namai Saskatčevene ir Albertos provincijose.

PAIEŠKOJIMAS

Ieškomas Ignas Tolušas, prieš kurį laiką gyvenęs Toronte. Jieško sesuo Stefanija, Jospanis, gyvenanti adresu: Peru 2095, Montevideo /Cero/, Uruguay

BIRUKŠČIŲ DĖMESIUI

Nuo Japonijoje koncertavusio sovietų orkestro pasitraukęs Igor Birukštys yra iš tėvo pusės lietuvių kilmės ir norėtų susirasti savo gimines JA Valstybėse ir Kanadoje, su kuriais jo tėvas ir senelis susirašinėjo dar antrojo pasaulinio karo metu. Igoro Birukščio senelis, dantų gydytojas Kazimieras Birukštys, buvo kilęs iš Rumšiškių, į Maskvą nusikėlęs dar prieš pirmąjį pasaulinį karą, kame vertėsi dantų gydytojo praktika.

Birukščiai arba apie juos žinantieji malonėkite rašyti į Lietuvos Generalinį Konsulatą: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd Street, New York, N.Y. 10024.

PRANEŠAMA APIE NAJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ —

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga, įrodžiusi galią sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarsėjęs tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per keletą minučių sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą. Visais tyrimų atvejais, švelnėjant skausmams, įvykdavo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo tokie nuostabūs, kad šis pagerėjimas tęsdavisi daugelį mėnesių. To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą

(Bio Dyne),

kurį greičiau padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio - Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Praparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pasitenkinimas — arba grąžinami pinigai.

PETER ZINKO
BARRISTER & SOLICITOR
ADVOKATAS IR NOTARAS
Tel. office: LE 1-1054
Res.: BE 3-2472
1 Roncesvalles Ave.
Toronto 3, Ont.

JUOZAS AUDĖNAS
Ekonomistas
Tarpininkauja Mutual Funds
investavimams:
109 Warwick Street
Brooklyn 7, N. Y.

Gegužės 2, sekmadienį, pagerbkime MOTINĄ

MONTREAL

MONTREALIO IR APYLINKĖS LIETUVIAMS PRANEŠIMAS

S.m. gegužės mėn. 2 d. visoje Kanadoje vyksta rinkimai į KLB Krašto Tarybą.

Montrealio apylinkės rinkiminė komisija praneša, kad tą dieną Montrealyje balsavimai vyks dviejose vietose sekančiai:

1) Aušros Vartų parapijos salėje, 1465 De Seve, Montreal 20, P.Q., nuo 9 val.ryto iki 9 val. vakaro.

2) Šv. Kazimiero parapijos salėje, 3426 Partenais St., Montreal 24, P.Q., nuo 9 val. ryto iki 2 val. po pietų.

Asmenys, kurie numato, jog negalės tą dieną ankščiau nurodytose vietose patys asmeniškai dalyvauti, gali balsuoti paštu. tik turi kuo skubiausiai apie tai pranešti rinkiminei komisijai (667 Allard Ave., Verdun 19, P.Q., tel.769-1557), kad būtų galima laiku pasiųsti balsavimo lapeliai.

Visus Montrealio miesto ir apylinkės lietuvius, sulaukusius 18 m. amžiaus ir vyresnius, kviečiame šiuose rinkimuose dalyvauti.

Montrealio apylinkės rinkiminė komisija.

D.L.K. VYTAUTO KLUBO REIKALAI

Šėrininkų susirinkimas, sekmadienį praėjęs darbingai, kurio svarstymuose daugiausia apsistota buvo, statybos I-jų morgičių sukėlimo eiga. Statybos Fin. K-ja pranešė skaičius ir pavardes sumoje apie 30.000 dol., sukeltus paskutiniųjų 2-jų savaičių laikotarpyje, trūksta mąjai apie 30,000 dol. sumai sukėlimo tęstinumas vykdomas toliau. Nutarta tučtuojau šaukti tik vienų skolintojų susirinkimą ir į kurį bus pakviestas notaras J. Bernotas. Klubo biznio kapitalas paaugo virš 11,000 dol. per paskutiniuosius 3 mėnesius.

Gerbiamus lietuvius montrealiečius prašome ir toliau, ne tiktai domėtis klubo užsibrėžta nauja statyba, bet ir prisidėti didesne ar mažesne pinigų suma prie I-jų morgičių sukėlimo sumos, už kurią bus mokama 7% palūkanų. Pasiūlymus darykite per fin.k-jos narius, arba klubo valdybą.

Pašalpinės Draugijos susirinkimas sekmadienį, gegužės 2 d., 2 val.po pietų. Kiti susirinkimai bus kaip visados vasaros laiku, — kiekvieno mėnesio pirmąjį penktadienį 8 val. vakaro.

Netikėtai staigiai miręs klubietis Stasys Doveika.

Klubo Valdyba.

A.V. PARAPIJOS SUKAKTIES MINĖJIMAS

Ateinantį šeštadienį, gegužės mėn. 1 d., 7.30 val. vak., įvyksta Aušros Vartų parapijos parengimas, minint 10 m. sukaktį nuo įėjimo į naują bažnyčią. Meninę programą atliks Clevelando vyrų oktetas. Po to vaišės ir šokiai. Įėjimas—2.50 dol. Bilietus galima įsigyti iš anksto klebonijoje ir šeštadienį prie įėjimo.

PIRMOJI KOMUNIJA IR SUTVIRTINIMAS

Ateinatį sekmadienį, gegužės mėn. 2 d., 5 val. po pietų bus mišios, kurių metu vaikučiai priims pirmąją Komuniją ir Sutvirtinimo Sakramentą. Po to parapijos salėje buus Motinos Dienos minėjimas. Choras kviečiamas dalyvauti šių pamaldų metu.

— Pakrikštytas B.ir D. Jaugelių sūnus Tomo Vido vardais.

Dr. J. SEMOGAS
5441 BANNANTYNE. Verdun
Pirmadienį ir ketvirtadienį 2--4 ; 7--9 p. m.
antradienį ir penktadienį 2—4 p. m.
trečiadienį 7—9 p. m.
šeštadienį 11—1 p. m.
PO 7.3175; namų DO 6-9582

Dr. E. ANDRUKAITIS
956 SHERBROOKE E.
Tel.: LA 2-7236

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. J. MALISKA
1396 St. Catherine St. W.
Suite 419, tel. UN 6-8235
Namų tel.: MU 1-2051

DR. V. GIRIUNIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
3938 Rosemount Blvd.
RA 7-5552; namų RA 1-0656

DR. A. O. JAUGELIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1410 Guy St., 1 a. 11 kamb.
WE 2-6662; namų 737-9681.

DR. IRWIN COPNICK
Dantų Gydytojas
4966 Decarie Blvd.
Suite 7
Montreal, Que. Tel. 489-3191

ADVOKATAS
STASYS DAUKŠA, LI., D.
4 Notre Dame St. E.
Suite 902 ir 903
Tel.: 861-8478 ir
861-8479

ADVOKATAS
JOSERH R. MILLER
B. A., B. C. L.
Suite 205
168 Notre Dame St. E.
UN 6-2063 ir UN 6-2064

NOTARAS
J. BERNOTAS
B. A., B. C. L.
Sun Life Building
Suite 2079
Tel.: UN 6-4364

„LITAS“ Adresas: 1465 De Seve Street, Montreal 20, P.Q. tel. 766-5827
4.5% UŽ INDĖLIUS
4.0% UŽ EIN. S—TAS.
Mėnesinis palūkanų skaičiavimas.
Nemokamas gyvybės draudimas iki $2000.
7.6% UŽ ASMEN. PASKOLAS
6.5% UŽ NEKILN. TURTO PASK.
Visos paskolos atviros.
Pigus paskolų draudimas iki $10,000.
KASOS VALANDOS: 1465 De Seve St. sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dieno mis — nuo 10 iki 3 v., išskiriant pirmadienius ir šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722- 2472 dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

DIDELIS KONCERTAS

praėjusį šeštadienį įvyko Šv. Kazimiero parapijoje. Koncerte dalyvavo apiejų parapijų chorai, vedami muzikos A.Ambrozaičio, op. solistė E. Kardelienė, solistas A. Keblys ir pianistai- K. Smilgevičius, fortepijonu palydėjes E. Kardelienę ir p. Kuterboucl, palydėjusi A. Keblį.

Programa buvo bemaž ta pati, kaip ir Aušros Vartu parapijos salėje, tiktai su pälyginti nezymiais pakeitimais.

Klebonas kun.dr. Jucevičius labai gražiai padėkojo visiems koncerto dalyviams už puikų koncertą ir ypač gražiai įvertino choro vedėją, A. Ambrozaitį ir apgailestavo, kad jam iš Montrealio tenka išvykti gastrolių į Europą ilgam laikui. Klebonas taipgi labai nuoširdžiai atsiliepė ir apie op. sol. E. Kardelienę ir stebėjosi jos talentu ir pasiryžimais. Nuoširdžiai vertino sol. A.Keblį ir pianistą K. Smilgevičių.

Kadangi koncertą aplankė Kanados diplomatas lietuvis V.Meilus su Ponia, tai klebonas juos pasveikino ir pristatė vakaro dalyviams.

DIPLOMUOTA BIBLIOTEKININKE

Emilija Rupšytė Otavoje išėjo universitetinį kursą biblioteki ninkystės ir gavo gerą diplomą. E.Rupšytė jau gavo ir bibliotekininkės darbą Montrealyje, Loyola uiversitete.

Clevelando oktetas, kuris šeštadienį, gegužės 2 d. Aušros Vartų salėje duos koncertą. Nuotraukoje iš kairės į dešinę: V. Raulinaitis, G. Motiejūnas, M. Aukštuolis, A.Gylys, R.Babickas, P.Kudukis, D.Staniškis, M.Motiejūnas, V.Žiedonis.

MOTINOS DIENA MONTREALY

gegužės mėn. 2 dieną 5val po po pietų mišios už motinas Aušros Vartų bažnyčioje.

Tuojau pat po mišių parapijos salėje minėjimas: dr.Jūratės Ciplijauskaitės - Tanner paskaita.

Meninė dalis: eilėraščiai, dainos, muzika, tautiniai šokiai, —išpildo Kursų mokiniai.

Rengėjai Aukštesnieji Lituanistiniai Kursai.

● Ponia Kubilienė išvyko į JAV, kur jos vyras inzinierius jau seniau persikėlė gyventi. Montrealyje vis maziau lieka žmonių, jei neskaityti natūralaus priedo auglio, kuris mūsu laimei yra gana žymus.

● Diplomatinės Kanados tarnybos valdininkas, ligšiol ėjęs konsuliarines pareigas Vokietijoje, p.Vyt. Meilus visą savaitgalį viešėjo Montrealyje, Ponų Smilgevičių šeimoje su Ponia.

● P. Juodelytė švenčiu buvo išvykusi į Ameriką ir viešėjo pas gimines ir bičiulius Nev Yorke.

● Ponai Martinaičiai su pp Šulmistrais buvo išvykę į Ameriką ir lankėsi Čikagoje ir kitose vietose.

● Irena Gurklytė su motina buvo išvykusios į Pietų Ameriką, kur lankėsi Urugvajuje ir Argentinoje, kurių sostinėse turi artimų savo giminių.

● NL redakcijoje lankėsi ir prenumeratas apsimokėjo p. Bogušis ir p. Atraitis.

District Estate Brokers Inc.
MONTREAL REAL ESTATE BOARD NARIAI
3907 Rosemont Blvd.
Tel. 722-2472
Namai, žemė, paskolos.
A. Gražys — 739-9328
P. Jasutis — LA 2-7879
10 METŲ PATIRTIS

ROYAL — LONDON-LANCASHIRE
Draudimo Bendrovės
YRA ATSTOVAUJAMOS:
ADAMONIS
INSURANCE AGENCY INC.
Quebec Insurance Brokers
GAISRAS — AUTOMOBILIAI
Tel.: 722-2472.
ir 722-4735
— ATSAKOMYBĖ — GYVYBĖ.
3907 Rosemount Blvd.
Tikslus ir greitas patarnavimas.

J. Gražys
KAILIŲ SIUVĖJAS.
SIUVU, PARDUODU.
Taisau ir Remodeliuoju.
Vasaros laike saugojimas.
(storidžiai).
6396 Bannantyne, Verdun.
PO 7 - 6183.

PINE LAND CORP.
agentas ROMAS VERBYLA
Investavimui žemė St. Hubert,
netoli St. Helen salos
(1967 m. pas. parodos vieta).
Telef. 254-4287 ir VI 4-9254.
Adresas: 5360 Beaubien, Apt. 4. Rosemount.

I.G.ELECTRIC R'd.
Elektros kontraktorius
IGNAS GURČINAS
889 — 56 Avenue
Lachine. Tel. 631-0882.

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS GIRDIMAS KAS ŠEŠTADIENĮ PER CFMB STOTĮ,
BANGA 1410, 5.30 VAL. VAKARO,
Programos vedėjas L. Stankevičius.
Telef.: 669-8834

VAIKŲ REGISTRACIJA

Anthony Vaupšas, Research Officers, Montrealio mokyklų komisijos vardu praneša, apie mokyklinio amžiaus vaikų registraciją:

Tėvai kurių vaikai pradės lankyti mokyklą ateinantį rudenį, turi juos užregistruoti gegužės 3 arba 4 d. artimiausioje mokykloje. Pirmąjam skyriui registruojamas vaikas turi būti pasiekęs 6 amžiaus metus prieš šių metų gruodžio 31 d. Tėvai turi pristatyti krikšto metrikus ir skiepų pažymėjimą.

AUŠROS VARTŲ PARAP. ŽINIOS

—Bažnyčios Fondui aukojo: 100 dol. — A.Vaupšas; 50. dol. — NN.; 27 dol. — NN.; po 20 dol. —K. Anruškevičius J.Petrauskas, V.Kačergius, B. Bijūnas, D.Jurkus; po 12 dol. — S.Kličius ir Gyv.Rož. Draugija; po 10 dol. — J.Adomonis, P.Narbutas, V.F.Gurklys, A.Stanford, V. Andriejauskas, V.Skaisgirys, E.Motečienė; po 6 dol. — H.Adomonis ir 5 dol. J.Gordon. Visiems dėkojame.

● Skulptoriaus A.Mončio paroda Čikagoje sukėlė didelį kultūrinės visuomenės susidomėjimą ir platų aptarimą.

INCOME TAX
PRANAS TAUTKUS,
buvęs mokytojas,
turi daug prityrimo užpildyti visokius **Income Tax** blankus.
Kreiptis asmeniškai arba skambinti **tiktai** šiomis dienomis ir valandomis:
Šeštadieniais nuo1—5 v. PM.
A. Matulio bute:
7686 Edward St., LaSalle.
Tel. 366-3805.
Sekmadieniais 1—5 v.PM.
Restorane Kaunas.
2587 Ontario St.East.
Tel. 525-0196.
Taigi jis užpildo visokius pensijų ir emigrac. blankus.

ANTANAS GRAŽYS
Tolhurst Oil Ltd. Texaco atstovas.
Aliejus ir įrengimai apšildymui.
Nemokamas krosnių valymas ir aptarnavimas. Tel.: 739-9328.

ALLIANCE
REALTIES INC.
Montreal Real Estate Board Nariai.
D. Baltrukonis .. RE 7-0844
P. Rudinskas .. HU 1-2957
J. Skučas ..... RA 2-6152
Sklypai, rezidenciniai namai, apartmentai, investacijos, morgyčių parūpinimas.

LAIKRODININKAS
ANTANAS ŽUKAS
1855 WELLINGTON ST.
Tel. WE 2-0644.
TAISAU IR PARDUODU
ŽEMOMIS KAINOMIS
LAIKRODŽIUS IR JUVELYRUS.

TORONTO

Dr. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.
(1082 Bloor W., Toronto)
(į rytus nuo Dufferin Str.)
Raštinė: LE 4-4451.

AKADEMIKAI VYSTO VEIKLA

Akademikų suruoštoje paskaitoje Buffalo universiteto prof.Sealy skaitė temą :Romėnų istorijos reišmė dabartineje kultūroje." J Prof.į Sealy yra anglas, vedęs lietuvaitę poetę Sadūnaitę ir gerai išmokęs lietuvių kalbą . Paskaitą skaitė tobula lietuvių kalba. Malonu buvo klausyti profesoriaus, kuris per vedybas tapo lietuvių draugu. Prof.Sealy mokslus yra baigęs Anglijoje, prieš keliatą metų yra emigravęs į U.S.A.

Pilna salė buvo akademikų. Aktyviai diskusijose dalyvavo dr. P. Gaida dr. M. Anysas ir kit. Akademikų draugija daro didelį lietuvių akademikų sucementavimą pertiekiant kultūrines žinias. Šiais metais valdybos pirmininku yra architektas A. Banelis. J.K.

TORONTAS PAVASARIO ŠEŠĖLYJE

Visų 60 organizacijų š.m. darbai eina prie galo. Viskas nutyla su pirmaisiais pavasario saulės spinduliais, su sniegu ištirpsta ir užsimojimų — darbų planai, viskas atidedama rudeniui. Bet prieš akis dar stovi "Dainos" kartūnų balius, motinos dienos minėjimas, KL Bnės Kr. Tarybos rinkimai. Kandidatų Toronte netrūko. Politinių grupių vadovybės lengvai pririnko. Tik nepartiniai apsileido, (išskyrus studentus) viskas buvo užpildyta, kai sugalvojo ir nepartinių ką nors pastatyti.

● Šeštadienį bal. 24 d. susituokė Vincas ir Aldona Kežinaičiai. Gražios vestuvės buvo Bleizgių namuose

KLB MONTREALIO APYLINKĖS SEIMELIO ŠALPOS KOMITETO INFORMACIJA

1964 m.Šalpos vajus metų gale davė $30.00 pajamų. Aukojo: J.Jurgutis $10.00; P.Yakšys, J.Kibirkštis, D.Jurkus ir P. Kizerskis po $5.00. Aukoju siems nuoširdus ačiū.

Talkininkaujant abejų parapijų klebonams buvo surasti, daugiausia ligoninėse, vieniši tautiečiai — 6 asmenys ir pradėta sistematinga šalpa: Jonas Varnaitis - 585 Darling St., 65 m. apakęs, neprigirdi, vežamas į ligoninę operacijai. Neturėjo jokių žmoniškesnių viršutinių ir apatinių rūbų nei apavo. Jam M.Mačiukas pasiuvo kostiumą, išmokėta $50.00. Toliau seksikitos sušelptųjų pavardės. Nevėlu ir dabar atsiųsti auką. Prašome pranešti apie į vargą patekusius tautiečius.

Petras Adamonis
Šalpos Komiteto Atstovas.

ŽINIOS IŠ ZELANDIJOS

Atkelta iš 7 pusl.

erillas on the amber šoast", Krėvės "Under the Linden Tree" ir anglų kalboje išleistos lietuvių liaudies dainų ir poezijos rinkino bei Tarulio "Soviet Policies Taward Baltic States". Kitos iki šiol pasirodžiusios lituanistinės knygos anglų kalba yra universiteto bibliotekoje. Universiteto antrašas: The Library, University of Auckland, Auckland, New Zealand. Universitetas gauna Lituanus žurnalą. **G. P.**

IŠVYKA Į KANADOS ŠOSTINĘ OTTAWĄ

organizuoja Toronto šauliai ir SLA 236 kuopa. Išvykstama iš Toronto gegužės mėn. 22 d. 7 val. ryto ir grįšime sekančią dieną, gegužės 23-čią.

Išvykos tikslas: aplankyti sostinės - Ottawos įžymesnės vietos: parladento rūmus, žydinčių tulpių darželius ir arčiau susipažinti su ten gyvenančiais lietuviais.

Vykstama autobusu. Kaina $15 asmeniui, įskaitant nakvynę hotelyje. Registruotis įmokant pinigus iki gegužės 10 d. pas V.Bačėną: CR 8-7261 arba 536-4681, ir pas Jokūbaitį: tel. 537-2869 arba 534-9286. Organizatoriai kviečia visus šioje išvykoje dalyvauti.

Dr.J.BALTRUŠAITIS, gyvenąs North Bay, yra vietos valdžios sveikatos punkto vedėjas. Jis preitą savaitgalį lankėsi Toronte. Dr. J.Baltrušaitis su ponia aplankė savo gimines ir dalyvavo Toronto lietuvių gydytojų susirinkime - vakarienėje.

Per atvelykį dr. O. Gustainienė laikė paskaitą Prisikėlimo par. Kat. moterų d-jos narėms. Po paskaitos buvo vaišės.

VELYKU BOBUTĖ

Prisikėlimo parapijos salėje per atvelykį buvo suorganizuota kolonijos vaikams velykų bobutė. Vaišes paruošė Nekalto Pr. Marijos vienuolės.

Gegužės 2 dn. sekmadienį Prisikėlimo parap. vaikams ruošiamos 1-mos komunijos iškilmės.

PRIIMTAS SOCIALINĖS APSAUGOS PLANAS

Kanados provincijų soc. apsaugos ministerių konferencija su federaliniu min. Judy LaMarsh, pasibaigė visišku susitarimu.

Konferencijoje aptartas sosto kalboje profektas — Canada Assistance Plan . Tikrumoje tai yra planas, apjungiąs eilė socialinės apsaugos priemonių, suvestų į vieną įstatymą. Anksčiau socialinė pagalbą gaudavo individulline tvarka, o dabar-remiantis įstatymo nuostatais. Tačiau socialinės paramos dydis bus nustatomas individualiai.

Federalinė vyriausybė 50% išlaidų padengs pati. Jeigu kuri provincija norės įvesti asavo planą, tai iš federalinės vyriausybės us atatinkama išlaidų dalį.

KEATING FORD
Sales Limited
4415 Bannantyne Ave.
FALCON FAIRLANE
GALAXIE THUNDERBIRD
MUSTANG — TRUCKS
Used cars
1 year guarantee
Kreipkitės į
LEO GURECKAS
Keating Ford Sales Ltd.
Jūsų lietuvis atstovas
769 - 8831

Keating Ford Sales Ltd.
Tel. namų DO 6 - 2548
Įstaigos 769-8529